

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рѣкъ XIV. Скрантонъ, Па., Четверъ 7-го Червня, 1906. Число 23.

Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, June 7, 1906. No. 23.

IX-та Головна Конвенція Руского Народ. Союза.

Отсимъ подаемо до вѣдомости всѣмъ водѣламъ Руского Народного Союза, що IX. Головна Конвенція Р. Н. Союза вѣдбуде ся 25. юнія б. р. и въ наступающихъ дняхъ въ SCRANTON, PA.

Вѣдъ Вѣдѣлу Голов. Уряду Р. Н. Союза.
Jersey City, N. J. 17. Апрѣля, 1906.

Х. Хирчовъ,
предсѣдатель.

С. Ядловскій,
секретарь.

А. Шароновъ,
касіеръ.

Програма IX-ои Голов. Конвенції Р. Н. Союза.

IX. Голов. Конвенція зачне ся 25 юнія с. р. въ Scranton, Pa. въ церковной гали, церкви св. Й. Крестителя, улица Бродвей, въ слѣдующомъ порядку:

О год. 8 рано Служба Бога и панахида въ мѣсцевой церкви, на котру всѣ делегаты обовязані явити ся.

По богослуженю всѣ делегаты зѣйдуться до галѣ, почѣмъ будутъ слѣдовати:

- 1) Отворене Конвенції Голов. предсѣдателемъ и выборъ президіи до провадження Конвенції.
- 2) Покликане секретарѣвъ, черезъ президію до писаня всѣхъ ухвалъ и нарядъ подчасъ Конвенції.
- 3) Выборъ Комісії зъ 3 членѣвъ до верифікації повновластей всѣхъ делегатѣвъ.
- 4) Выборъ Комісії зъ 5 членѣвъ до ставленя кандидатѣвъ на Голов. Урядъ.
- 5) Выборъ Контр. Комісії зъ 3 членѣвъ до сконтролюваня касы и касовыхъ книгъ Голов. Уряду.
- 6) Выборъ Комісії статutowой зъ 3 членѣвъ.
- 7) Выборъ Комісії репортерской зъ 2 членѣвъ до публикованя въ мѣсцевыхъ газетахъ ходу нарядъ.

По выборѣ Комісій наступить:

- а) Справоздане голов. предсѣдателя;
- б) „ „ „ секретара;
- в) „ „ „ касіера;
- г) Дискусія надъ справозданиями.
- ж) Справозданя Комісій: верифікаційной, кандидатской, шконтруючей, статutowой и репортерской.
- з) Выборъ Голов. Уряду.
- к) Ревизія статutowъ.
- л) Концевіи ухвалы.
- м) Замкнене Конвенції.

Кромѣ сего подаемо всѣмъ пп. делегатамъ до вѣдомости, що вже въ недѣлю вѣдъ полудня на дѣпахъ въ Scranton, Pa. будутъ чекати на Васъ люде зъ Scranton, Pa., щобъ Вамъ улєкшити якъ и куда зъ дѣпахъ. Людей тыхъ познаєто по знакахъ (бѣджахъ), сѣньо-жовтыхъ на якихъ буде написъ Committee.

Х. Хирчовъ,
предсѣдатель.

С. Ядловскій,
секретарь.

А. Шароновъ,
касіеръ.

Вп. Пп. секретарѣ Р. Н. Союза.

Въ виду надходящюй IX-ои Голов. Конвенції, сею дорогою пригадуемъ вамъ, що каждый членъ е обовязаный запла-тити 25 ц. на покритѣ коштѣвъ Конвенції. Хто не заплатитъ до трехъ мѣсяцѣвъ, буде выключенный зъ членѣвъ Р. Н. Союза. (§ 17. ст. Р. Н. С. и ухвала зъ VIII голов. Конвенції).

Зъ поважанемъ,
С. Ядловскій.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Червень

7	Ч.	+ Об. Гл. Іоана Хрест.
8	П.	Карпа
9	С.	Терапонта
10	Н.	1 по Сом., Всѣхъ Святыхъ
11	П.	Теодозіа муч.
12	В.	Изаакія
13	С.	Бремія

Панъ Юліянъ Бачинскій, що приѣхавъ минуло-го року зъ краю и обѣздивъ вѣдъ Серпня 1905 рускый колыонъ въ Сполученыхъ Державахъ, щобы об-знакомиться зъ житемъ а-мериканскихъ Русинѣвъ и описати его въ особной книжцѣ — выбираєсь сего-тыжня до Канады, абы по-знати такожъ жите тамош-ныхъ Русинѣвъ. П. Бачин-скій почне свою подорожъ по Канадѣ зъ Монтриоля, звѣдки буде посуватись ста-ло на захѣдъ ажъ до Бри-тишъ Коломбіи, звиджуючи по дорожѣ вызначный рускый колыонъ. Надѣмось, що нашъ Канадѣцъ при-витають п. Бачинского, такъ щиро якъ се зробили Русины тутешній и своими інформаціями помогутъ ему сповнити его нелегку зада-чу. Всякій письма, якъ бы хто хотѣвъ до п. Бачин-ского посилати, треба на-разѣ высылати на адресу: Mr. J. Bachynsky, 259 Austin St., Winnipeg, Man., Canada.

Мая 28-го зновъ була баламута коло гр. к. цер-кви въ Джерзі Ситі, Н. Дж. Якъ пишуть англійскій ча-сописи, то хрунѣ побили адвоката Благгорста, що за-ступає противну сторону. 15 хрунѣвъ арештовано, зъ тихъ 8 мужинъ и одну жѣн-ку выпущено сейчасъ на волю. Душпастиремъ въ Джерзі Ситі е теперъ о. Гумецкій.

Въ Виніпегу, въ Кана-дѣ, заснували тамошній Ру-сины читальню им. Шев-ченка. Читальня того само-го имени була вже разъ давнѣйше заснована въ Ви-ніпегу, та черезъ интриги деякихъ „патріотѣвъ“ роз-била ся. Теперъ засновано нову читальню. На разѣ вписалось до неѣ 75 чле-нѣвъ. Головою выбрано п. В. Головацкого, секретаремъ п. П. Арсенича.

24 мая на Вознесене ве-черомъ найдено въ тунелю въ Пітсбургъ на трекахъ мертвого зъ водтатыми но-гами Ілію Чинка. Робивъ на колѣѣ, похолодивъ зъ Устя Ру-ского, Галич., мавъ 40 лѣтъ-жита, въ Америцѣ перебувъ 13 лѣтъ, належавъ до О. Р. Б. Позѣстали по нѣмъ въ Карне-гі, Па. жена и 3 дѣтей си-ротѣ. В. е. п.

19 мая с. р. переѣхавъ тренъ Русина Василя Скри-пичуха въ Moose Jaw въ Канадѣ. Небѣщикъ похоло-дивъ зъ села Крепчатика, повѣту Кѣцманецкого въ Буковинѣ. Полишивъ въ краю жену и одву дитину. В. е. п.

Въ Каменці Подѣль-скѣмъ (на Украинѣ) зало-жено просвѣтне товариство украинске „Просвѣта“, на-вѣръ такогѣ самого то-вариства „Просвѣта“ въ Галичинѣ у Львовѣ. Обсягъ дѣяльности сего товариства розтягаєсь на цѣлу подѣль-ску губернію. Дозволя на-водкритѣ сего товариства вже приишовъ.

Правительство російске дозволило нарештѣ, по до-вѣхъ круганинахъ, збирати по всѣй Росіи грошѣ на-здвижене въ Киѣвъ памя-тника украинскому геніеву Тарасови Шевченкови. Па-мятникъ сей мають водсло-нати въ столѣтню рѣчницю уродинъ Шевченка въ 1914 роцѣ.

Петербургска цензура-позволила вже друковати першу украинську грама-тику (часть I. — фонетика и змѣна слѣвъ) уложену Е. Тимочкомъ. Друкъ вже по-чавъ ся и незабавомъ бу-дутъ могли нашъ братя на-російской Украинѣ. учи-тись своей мовы и письма на своей украинской гра-матицѣ, а тимъ самымъ у-одностойнити украинську літературну мову. Таке у-одностойнене е конечно зѣ-згляду на рѣжній мѣсцевій говоры, неминуцѣ при такъ-великой чисельности, бо 35-миліонѣвъ — украинского на-роду и до того ще такъ широко розселенѣмъ.

До Канады прибуло за послѣднихъ 10 мѣсяцѣвъ 117 тысячъ емигрантѣвъ, о 18 тысячъ бѣльше, якъ за-той самъ часъ въ минув-шѣмъ роцѣ. Взагалѣ еми-грація до Канады зъ кож-дымъ рокомъ змагаєсь.

Посля статистичного зѣставленя канадѣйского правительства за р. 1905, жие теперъ въ Канадѣ 107 тысячъ 637 Индіанъ. Землѣ посѣдають ти Индіаны 44 тис. 196 акровъ (зѣораныхъ) зъ чого зѣбрали 1 мил. 26 бушлѣвъ пшеницѣ и вѣвса. Рогатой худобы мають 44 тис. 972 штукъ а коней 33 тис. Зъ усего приходу, я-кій мали Индіане за минув-шій рѣкъ припадає пере-сѣчно на каждую родину (зъ-пяти особѣ) \$50. Що до просвѣты, то въ 303 шко-лахъ учило ся 10 тис. 131 индіанскихъ дѣтей.

Страйкъ въ околици

Виндберъ, Па., що бувъ-причиною арештѣвъ и роз-ливу крови скѣнчивъ ся. Компанія буде платити на-задъ цѣну, яку платила 1903 року.

Минулой Пятницѣ-правдива битва зѣстала зве-дена мѣжъ американскими и мексиканскими майнера-ми въ Сапапеа, въ Мекси-ку. Въ мѣстечку сѣмъ е-копальня мѣди, якои вла-стителемъ е Американецъ. Въ майнахъ працюють А-мериканцѣ и Мексиканцѣ. Мексиканскій робѣтники жадали подвышене зъ 3 на 5 мексиканскихъ до-лярѣвъ денно, на що вла-ститель вѣдповѣвъ вымина-ючо, кажучи, що вѣнъ му-ситъ спитати мексикан-ского гѣвернера, чи вѣнъ на се згодить ся. Тодѣ Мексиканцѣ почали страйкъ. Американцѣ не прилучи-лись до страйку и тому Мексиканцѣ кинулись на-нихъ. Почалась стрѣляни-на, въ якѣй убито 45 Аме-риканцѣвъ, 54 Мексикан-цѣвъ и надъ 300 ранено, зъ-якихъ многъ такожъ у-мруть. Мексиканске и а-мериканске войско спѣ-шитъ на мѣсце бою. Страй-карѣ запалили майны, скла-ды дерева и динамітомъ нищать власности компа-ніи.

Въ наслѣдокъ розриву-парового кѣтла лучилась-минушого тыжня велика-експлозія въ фабрицѣ Corn Products Refinery коло Го-бокенъ, Н. Дж. Дахъ цѣлой-фабрики вылетѣвъ у воз-духъ а муръ будинку роз-сыпалсь. Счинивъ ся огонь и дѣперва по довгихъ зуси-ляхъ удало ся его здусити и уратовати решта фабри-чній будинки. Шкоду обчи-сляють на пару сотъ ти-сячъ долларѣвъ. Зъ людей-згинувъ лише оденъ робѣт-никъ за те звыжъ десять е-тяжко раненыхъ.

Звѣсний подприемець-будовы военныхъ кораблѣвъ-Никсонъ въ Нью-Йорку, вы-найшовъ новый подводный-статокъ, який вызначає-ся-тымъ передъ иншими того-рода статками, що залога, яка въ нѣмъ находитъ ся, може на далеку вѣддалъ-бачати въ водѣ, що дово-ла него дѣе ся. До тогожъ-має приладъ, що сейчасъ-сигналізує, якъ який воен-ный корабель або яка дру-га подводна лодка збли-зять ся до него на вѣдда-лене хочбы одной милѣ.

Столѣтній рѣчницѣ. Ми-нулого мѣсяца обходило-мѣсто Вилкебари, Па. сто-лѣтню рѣчницю своего-истнованя, а слѣдующого мѣ-

сяця будутъ обходити такую-саму рѣчницю два други-ненсильванскій мѣста: Ви-ліамспортъ и Гейзелтонъ.

31 мая с. р. вѣдбувъ-ся-плѣбъ испаньского ко-роля, 20-лѣтнего Альфонса-зъ батенберскою княгинею-Еною. По плѣбѣ, коли ве-сѣльный похѣдъ посувавъ-ся-поволи до королѣвского-замку, кинено на повѣзѣ, въ котромъ сидѣли обѣе-молодѣ, бомбу. Бомба экс-пльодувала и убила 16 о-собѣвъ зъ весѣльных дру-жинъ а 30 особѣвъ ранила. Король и королева выйшли-цѣло. Варта занотувати, що-Испанія звѣстна зъ того, що тамъ панує загальна-нужда, що однакъ не пере-шкаджало молодикови Аль-фонсови урядити собѣ ве-сѣле на 10 миліонѣвъ доля-рѣвъ. За само удекороване-мѣста прійде ся заплатити-мѣстови \$125,000 а на гар-деробу и прикрасы молодой-выдано 3 миліоны 500 тис. долларѣвъ. Що се значить, что тамъ десть въ краю лю-де голодуютъ...

Посля послѣднего об-численя, осталось по ро-сійскихъ жовнѣрахъ, що-згинули въ російско-япань-ской войнѣ, 45 тысячъ вѣдо-вицъ. Колько дѣтей оста-лось до прокормленя — се-го не згадає урядовый вы-казъ.

Кары на московскихъ-сатрапѣвъ. Въ Борамъ на-Кавказѣ кинено 30 мая с. р. бомбу на гѣвернатора-Аликанова. Гѣвернаторъ зѣ-оставъ смертельно раненый-а двоухъ козакѣвъ, що ѣха-ли зъ нимъ убито. — Въ-Себастополю кинено въ ча-сѣ войскового осмотру бом-бу на команданта себастопольского гарнізону, гене-рала Неблюдова. Бомба не-вцѣлила генерала, за те у-била 12 особѣвъ зъ его окру-женя.

Зъ многыхъ мѣсть ро-сійскихъ приходятъ вѣсти, что на случай еслибы ро-сійске правительство схо-тѣло розвязати Государ-ственну Думу — въ цѣлой-Росіи выбухне генеральный-страйкъ. Въ Одесѣ розпо-чавъ ся вже страйкъ усѣхъ-портовыхъ робѣтниковъ зъ-причины вѣдмовы царемъ-амнестию для политичныхъ-вязнѣвъ. А нѣ оденъ кора-бель не може вѣдплыти-зъ Одесы.

Жертвы на Р. Нар. Фонд в Америцѣ.

3 Монтиал, Канада, Товариство-опіки переселенцѣвъ 2 доз. о. Із. Велигорскій, 25 Chestnut Str., Yonkers, NY.

Делегаты на IX. Головну Конвенцію „Союза“

зостали выбрані слѣдуючі:

Вод. 1. Шамокинъ, Па. О. И. Констанкевичъ, О. Стеткевичъ, Теод. Талпашъ.
Вод. 2. Мт. Кармель, Па. Ю. Хомякъ.
Вод. 3. Олифантъ, Па. Т. Лабовскій, Ю. Хиллякъ, А. Гавр. лякъ.
Вод. 4. Джерзі Ситі, Н. Дж. Стеф. Балакука.
Вод. 5. Мт. Кармель, Па. Ю. Гукъ.
Вод. 6. Бравнсвилъ, Па. М. Бенца.
Вод. 7. Мікаду, Па. К. Поступакъ.
Вод. 9. Ст. Клеръ, Па. Г. Телепъ.
Вод. 10. Ансонія, Кон. К. Горбаль.
Вод. 12. Йонкерсъ, Н. Й. Ст. Радко.
Вод. 13. Трой, Н. Й. Т. Кривницкій.
Вод. 14. Ст. Луісъ, Мо. А. Валевскій.
Вод. 15. Бофало, Н. Й. Д. Котелець.
Вод. 16. Лансфордъ, Па. Ив. Полянскій, Л. Монѣта.
Вод. 19. Прайсбургъ, Па. М. Турокъ.
Вод. 20. Джесепъ, Па. Ф. Шавинскій.
Вод. 23. Гомстедъ, Па. П. Фешъ.
Вод. 25. Травгеръ, Па. М. Юшакъ.
Вод. 26. Бель Верненъ, М. Ядловскій.
Вод. 27. Гленъ Лайнъ, Па. А. Круликовскій.
Вод. 28. Маганой Плейнъ, Па. П. Хорватъ.
Вод. 30. Бреславъ, Па. М. Корѣнь.
Вод. 31. Еліоноръ, Па. Г. Діганякъ.
Вод. 32. Травгеръ, А. Овсакъ.
Вод. 33. Нортгемптонъ, Па. Г. Онушакъ, Н. Олекса.
Вод. 35. Гватни, Па. И. Сопчишакъ.
Вод. 36. Скатдейлъ, Па. С. Миланъ.
Вод. 38. Оборнъ, Н. Й. С. Мельникъ.
Вод. 39. Сиракузъ, Н. Й. Д. Фецичъ.
Вод. 40. Скрентонъ, Па. М. Югасъ.
Вод. 41. Вестморлендъ, Па. Т. Глива.
Вод. 42. Пасейкъ, Н. Дж. А. Хованецъ.
Вод. 45. Філадельфія, Па. М. Полякъ.
Вод. 46. Плимавъ, Па. А. Канюкъ.
Вод. 48. Мікіспортъ, Па. Вод. 50. Деелоджъ, Мо. Т. Лукачикъ.
Вод. 52. Голійокъ, Мас. М. Беля.
Вод. 53. Пітсбургъ, Па. о. Н. Стефановичъ.
Вод. 55. Карнегі, Па. А. Астрябъ.
Вод. 56. Алегені, Па. П. Каршневичъ.
Вод. 57. Когузъ, Н. Й. Д. Мерена.
Вод. 58. Рамей, Па. В. Цапъ.
Вод. 61. Донло, Па. А. Цѣнгель.
Вод. 62. Монесенъ, Па. Е. Ватраль.
Вод. 63. Фордъ, Ситі, Па. С. Баль.
Вод. 65. Елізабетъ, Н. Дж. о. Н. Струтинскій.
Вод. 66. Нью-Йоркъ, Н. Й. И. Лазорчикъ.

Вод. 67. Ботлеръ, Па. Г. Павукъ.
Вод. 70. Джерзі Ситі, Н. Дж. М. Келичава.
Вод. 72. Алденъ, Па. Н. Галайда.
Вод. 78. Майнерсвилъ, Па. М. Котляръ, о. Л. Левицкій.
Вод. 82. Нью-Александрија, Па. И. Кѣчъ.
Вод. 84. Кенонсбургъ, Па. И. Феданъ.
Вод. 85. Гейзелтонъ, Па. Ф. Полавка.
Вод. 91. Мікісракъ, Па. Ф. Кавалко.
Вод. 92. Тейлоръ, Па. Ю. Крайківскій.
Вод. 95. Віверъ Медовъ, Па. А. Хованецъ.
Вод. 96. Пітсбургъ, Па. И. Баганъ.
Вод. 102. Клівлендъ, О. М. Чегинъ.
Вод. 103. Экспортъ, Па. А. Сурановичъ.
Вод. 104. Пертъ Амбой, Н. Дж. Н. Ваверчакъ.
Вод. 107. Сейръ, Па. Г. Ковалевичъ.
Вод. 108. Нью-Йоркъ, Н. Й. А. Шеремета.
Вод. 109. Елсвортъ, Па. С. Ядловскій, заступникъ.
Вод. 110. Літсдейлъ, Па. П. Середницікъ.
Вод. 111. Алегені, Па. П. Гера.
Вод. 113. Нью-Флоренсъ, Па.
Вод. 119. Латробъ, Па.
Вод. 120. Спенглеръ, Па. С. Ядловскій, заступство.
Вод. 123. Скрентонъ, Па. Гр. Мрикало.
Вод. 124. Ормродъ, Па. о. Н. Дмитровъ.

Проекты.

Подъ розвагу IX. Голов. Конвенції „Р. Н. Союза“.

I.

Зъ читальнѣ им. Ю. Соломійчука въ Чикаго, Илл.
Дня 19-го с. м. на сходинахъ читальняныхъ обговорено змѣну статутѣ „Союза“.
Якъ зауважано зъ дописей въ „Свободѣ“, найбільше заинтересована у членѣвъ „Союза“ выкликавъ проектъ д. Гр. Пыртка и порада одного зъ членѣвъ, щоби вѣнъ оженивъ ся. — Д. Пыртко дуже добре зробивъ, що подавъ свой проектъ, але и не зле зробивъ и той членъ, що порадивъ ему оженити ся. Черезъ сей власне дитинячій аргументъ „коли тобѣ жаль, то оженись“, вытворилась сильна дискусія, бо инакше може бути, що проектъ д. Пыртка бувъ бы безслѣдно проминувъ. Щобъ справу ясно передъ очі поставити, мы сягнули до чиселъ а зъ того выйшовъ ось якій рахунокъ.
Послѣ всесвѣтної статистики чоловікъ жие пересѣчно 60 лѣтъ — деякі станы довше, деякі коротше, и такъ фармеръ и священникъ жие найдовше, понадъ 60 лѣтъ и т. д., люде котрі працюють по фабрикахъ и майнахъ найкоротше, низше 50 лѣтъ пересѣчно, а то зъ причини, що суть наражені на всякій нещасливий випадки. Зъ майнерами еще горше, бо деякі асекураціи ось якъ Нью-

Йоркъ-Лайф Иншуренсъ, зовсѣмъ майнерѣвъ не приймае на обезпечене на житѣ, що значить, що майнери суть найгоршимъ матеріаломъ до асекурованя. Возьмѣмъ теперь выплату 900 дол. жонатимъ, котрі платятъ на мѣсяцъ 70 цнт. Отже на рѣкъ заплащать 840 цнт. а за 10 лѣтъ 84 дол., за 100 лѣтъ 840 дол., а за 110 лѣтъ 944 дол. Але зъ тихъ 70 цнт. оплачуєсь урядникѣвъ, администрацію и всякій инчі выдатки, сежъ значить, що на 900 дол., платячи по 70 цнт., треба чоловікови платити найменше черезъ 100 лѣтъ а позаякъ майнеръ и робѣтникъ фабричный жие пересѣчно 50 лѣтъ, а зъ тихъ людей майже выключно складаєсь Союзъ, то Союзанинъ, вступивши, припустѣмъ, въ 20 роцѣ до Союза, наkonto 900 дол. выплатитъ черезъ 30 лѣтъ лише 252 дол. — не рахуючи выдатки администраційной! Але се ще не конецъ, бо возьмѣмъ пересѣчный вѣкъ усѣхъ Союзанѣвъ, то е якихъ 30 лѣтъ, — то выйде, що Союзанинъ не платитъ 30 лѣтъ до „Союза“ а 20 лѣтъ, — а за лѣтъ 20, рахуючи по 70 цнт. мѣсячно, выплатитъ лише 168 дол.! зъ чого вже и на администраційной выдатки мае ся вѣдтяти. Але и сего еще за богато рахуемо, бо женатый Союзанинъ платитъ 70 цнт. на 900 дол. и за тихъ 70 цнт. е двое людей асекурованныхъ, а ясна рѣчь, що зъ двохъ скорше хтось умре якъ оденъ. Се еще яснѣйше выйде, коли прийемо, що въ „Союзѣ“ е прим. 5000 жонатыхъ мушчинъ. Отже додаймо до того 5000 женъ, то ясно, що зъ по мѣжъ десять тысячами скорше хтось помре, якъ зъ по мѣжъ 5000 (самыхъ мушчинъ). Зъ того выходитъ те, що на 70 цнт. котрі платятъ женаті, больше припадає смертельности, якъ на 70 цнт., котрі платитъ самотный, се значить, що женатый на своихъ дѣвять сотѣ дол. не выплачує 168 дол. до касы „Союза“ а якихъ лише \$100 а въ разѣ смерти жены бере 300 дол. а коли и мужъ умре, то хтось зъ рѣднѣ его возьме ще 600 дол. Зъ сего выходитъ що женатый майже за кождыхъ 10 дол. выплаченыхъ бере назадъ 100! А ще знаходять ся люде, що жадають щоби еще и за другу жену „Союзъ“ плативъ 300 дол. Еслибъ такъ мало бути, то тогды за 100 дол. достававъ бы женатый членъ 1200 дол. Та се выходитъ на одно чи 900 дол. чи 1200 дол. Рѣшница була бы толькѣ въ часѣ: коли мае збанкрутувати „Союзъ“ чи рѣкъ скорше чи познѣйше! На сѣй отже Конвенції мусить ся положити конецъ сѣй рабунковой чи шаленой господарцѣ!
Що тычить ся самотныхъ, то и ся справа стоить мало що лѣпше. Самотный выплачує въ найлѣпшомъ разѣ 168 дол. за своего жита а родина его достає \$600. Зъ повышого видно, що такъ дальше не може бути.

Змѣна въ оплатѣ мусить наступити и то радикальна змѣна — если „Союзъ“ не мае по якомъсь часѣ замкнути выплату зовсѣмъ.
Змѣна въ оплатѣ може бути въ двоякій способъ за провадження, або розкладати по мѣсяця посмертне по рѣвнѣй части на каждого члена вѣдповѣдно до того, чи вѣнъ платитъ на цѣлѣ чи на половину посмертного (розумѣєсь що за жену платити посмертне безъ жадной оплаты неможливо!) або, розкладати податокъ въ способъ прогрессивный, се значить — знести вступне, але за те платити вѣдъ своего вѣкку, якъ се мають запроваджене американскій компаніи асекураційной. Примѣромъ, хтось мае лѣтъ 20 и асекурує ся на \$1000 посмертного. Компанія посля до свѣдъу припускає, що чоловікъ такой буде жити еще 40 лѣтъ, отже розкладає его рѣчну оплату въ такой способъ, щоби вѣнъ черезъ тихъ 40 лѣтъ вплативъ до компаніи \$1000, и каже ему платити \$25 що року. Компанія на его користь додає складаный процентъ або вѣддає ему той складаный процентъ вѣдъ сумы вплатеной що року, або нѣ, то додає до сумы \$1000 особливо, коли чоловікъ асекурує ся на означеный часъ на такъ звану „ендаументъ полиси“. Тодѣ по певномъ часѣ асекурований або его родина достають вѣдповѣдну суму на яку вѣнъ бувъ асекурований зъ додаткомъ проценту. Теперь возьмѣмъ другой примѣръ, якійсь чоловікъ що мае вже 40 лѣтъ асекурує ся такожъ на \$1000. Посля обрахунку компаніичного, чоловікъ сей може жити еще 20 лѣтъ, се значить, що вѣнъ не може вже \$25 платити на \$1000 якъ 20 лѣтній чоловікъ, але два разы толькѣ, бо буде жити толькѣ половину вѣкку того, що прожие 20 лѣтній, отже буде вплативъ змѣстъ \$25—\$50.
О запровадженю прогрессивной оплаты въ „Союзѣ“ на разѣ нема бесѣды, бо сей обрахунокъ повинна напередъ опрацювати вѣдповѣдна комісія и выслѣдокъ зъ того подати на слѣдуючѣй Конвенції. Симъ разомъ однакъ повиненъ „Союзъ“ перше, знести выплату \$300 по женѣ, котра не е асекурована а друге — завести выплату посмертного запомочку рѣвнѣйшого розкладу (розмету) каждого мѣсяця на каждого члена, (вѣдповѣдно до того, на колькѣ хто асекурований и колькѣ е випадковъ смерти и на яку суму.)
Друга точка, яку мы на читальняныхъ сходинахъ обговорювали була: Для чого стосунково такъ мало людей приступає до „Союза“? Надъ сею точкою знова выязалась оживлена дискусія а выслѣдокъ еъ бувъ такой:
Причинъ лихого стосунково розвою „Союза“ е богато и головною не була бы оплата высока чи низька, бо прецѣнъ нѣде на свѣтѣ не знайдєсь здоровомысличій чоловікъ котрый нѣ зъ сего нѣ зъ того, за 100 або навить 200 дол. дававъ бы

\$900. А если Союзъ зобовязавъ ся се робити повинный бы прецѣнъ люде користати зъ того. Чомужъ не користали? Се проста рѣчь, бо нѣхто не знавъ, що „Союзъ“ за 100 дол. платитъ 900. Они знали одно а то те, що треба платити 70 цнт. Але нѣхто не вытолкнувавъ имъ, що лучшого „баргейну“ они незробятъ въ своемъ житю якъ зъ „Союзомъ“. Кромѣ безнастанного ажъ до змудженя накликуваня: „Люде записуйтеся до „Союза“, бо нѣхто незнає коли кого смерть спѣткає, больше мы нѣчо о „Союзѣ“ не чули, черезъ весь часъ мѣжъ одною а другою „Конвенцією. Аргументомъ о смерти жиючому, здоровью чоловікови не заимонуєшь! Уже то така лючка натура, що чоловікъ жие надѣєю и доброю мыслею, и чиясь тамъ смерть мало його що обходить, особливо неженатыхъ людей и они о посмертне не дбають, бо передъ ихъ очима усмѣхаєсь рожевый широкий свѣтъ а не узка чорна могила. О смерти и посмертномъ починає чоловікъ думать въ старшомъ вѣцѣ, звычайно тодѣ, коли переминувъ вѣкъ, въ котромъ було можъ вступити до „Союза“, коли надѣ его жита завели его и коли вѣнъ чуєсь змученый, знеохоченый до свѣта и коли родина его обсяде и що разъ тяжче приходится ся заробити цента. Тодѣ и починає вѣнъ мыслити, що станєсь зъ женою и дѣтьми, коли вѣнъ умре...
Зъ того выходитъ.
Перше, що треба переимѣнати „Союзъ“ такъ щоби вѣнъ не толькѣ выплачувавъ посмертне, але щоби дававъ еще якусь користь за житя, бо симъ еще найкорше можна бы притягнути чоловіка до „Союза“. Що се таке малобъ, бути? Ось надъ симъ повинна бы застановити ся вѣдповѣдна комісія. Мы зъ своей стороны подаемо слѣдуючій проектъ подѣ розвагу и обраду:
Подставою каждого бизнесу, котрый хоче просперувати и мати поведжене а заразомъ выдержати конкуренцію зъ другими подобными институціями е поступъ — такъ само и „Союзъ“ мусить поступати зъ року на рѣкъ, усе щось нового, щось вѣдмѣнного вѣдъ попередного, вѣдмѣнного якъ у другихъ, запроваджувати у себе. Просимо переглянути толькѣ выдаваній полисы рѣжныхъ асекураційныхъ товариствъ а переконаете ся, що они мѣжъ собою конкурують не зниженюванемъ цѣнъ за асекурацію, але вѣдмѣнными комбинаціями асекураційными.
Одній асекурація приймають толькѣ на посмертне и выплату певной сумы асекурованѣ за жита, другіи выплачують посмертне въ разѣ смерти, зъ причини якого випадку, инші платятъ запомочу въ часѣ хоробы, еще инчі справляють похороны, а е и такіи, котрі забезпечують прим. дѣвчатамъ вѣно.
„Союзъ“ уже поступивъ до певного степеня дальше

якъ звычайный тов. асекураційный славянскій, бо асекурує дѣти. Для чогожъ, думаемо, не могъ бы вѣнъ дальше пѣти напередъ и запровадити у себе вѣдѣлъ запомочи въ часѣ хоробы, выплату асекурованной сумы на похоронъ, а навить такъ далеко, щоби забезпечувати вѣно (по сагѣ) дѣвчатамъ. Змѣны въ сѣмъ напрямѣ моглибъ богато помочи до розвою „Союза“.
Днесъ „Союзъ“ не приймає до себе людей старшихъ понадъ 45 лѣтъ, а то власне е вѣкъ, въ котромъ чоловікъ и найздоровіишій починає мыслити о посмертномъ и въ загаль застановлять ся надъ своимъ житємъ. Для чого для такихъ людей не запровадити прим. вѣдѣлъ особный, асекурацію пр. на 100 дол. або асекурацію на запомочу въ часѣ хоробы и т. д. Если може американска асекурація принимати людей до 60 лѣтъ, то чомужъ не могъ бы сего зробити за вѣдповѣдною оплатою „Союза“. Надъ симъ повинна Конвенція застановити ся глибше, бо черезъ вѣдповѣдну а мудру змѣну статутѣвъ въ сѣмъ напрямѣ, число членѣвъ моглобъ значно побольшити ся.
Але въ дѣйности загаль Русинѣвъ мало що обходить чи „Союзъ“ мае много членѣвъ чи мало, записаныхъ въ цѣли асекураційной.
Ту больше Русинѣвъ обходить, яку моральну користь зъ той згуртованѣй громады мае Русь, и подѣ симъ зглядомъ такожъ мусить наступити радикальна змѣна въ житю Союза, бо до сего часу „Союзъ“ якъ з’организоване тѣло мавъ мало, а правду повѣвши, майже жадного впливу не мавъ на духове жите американской Руси.
На некористъ „Союза“ дѣлають деякі параграфы, котрі належалобы знести, пр. параграфъ, де говорить ся, що членъ тратитъ права членскій наколи до 6 мѣсяцѣвъ не верне зъ краю. Дрѣ Сѣменовичъ зазначивъ, що вѣнъ самъ вступивъ такъ позно до „Союза“ едино длатого, бо думавъ выхати до краю на довшій часъ. Кожде тов. асекураційне позваляє чоловікови пробувати де хоче, щоби толькѣ оплачувавъ свои вкладки. Се е велика кривда для членѣвъ и богато ихъ вѣдотрашує вѣдъ вступованя до „Союза“.
Другій параграфъ по просту смѣшний, бо каже, що членъ „Союза“ тратитъ право до посмертного сли не буде носити вѣдвѣнки Союза. Сей параграфъ се пуджало на воробѣцѣ, бо незнайдєсь такой судія въ Америкѣ, котрый бы признавъ „Союзови“ право не выплатити посмертного членови зъ той причини, що вѣнъ не носить вѣдвѣнки, а слижъ той параграфъ не мае значѣня, то пощо нимъ вѣдотрашувати людей.
Протоколъ засѣданъ головной конвенції повиненъ

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.

Entered as second-class matter July 16
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

видається для руского народа в
Америці в органъ „Р. Н. Союзъ“,
виходить що тижня в Четверъ
и коштує:

В Америці на 12 місяців... \$ 00
До старого краю на 12 місяців... \$2.00
В Америці на 6 місяців... \$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“
через Книгарню Шевченка ул. Театраль-
на ч. 1, Львів, а російські Українці
через Книгарню „Кіаевской Старини“
Безаківська 14, Київ.

Оплачувати газету треба все-
гда з гори.

Гроші треба посылати в редмістрован-
ом листі, або через експресовий, або
чековий money order (моші ордер). Мо-
ney order, то є карточку, котру достанете
відъ почтара або агента на експресовій
офісі, пошлати намъ, бо безъ того ми не
можемо грошей достати.

Адресъ:

„SVOBODA“

Box 353,

SCRANTON, PA.

Хто хоче, щоби его адресъ змі-
нився, мусять подати намъ, крімъ
нового, такожъ свій старий адресъ.

Конвенція „Соединенія“

Въ Понедѣлокъ дня 28 го
Мая почала свои засѣданія
девята головна конвенція
„Соединенія“ в мѣстѣ
Вилксбарі, Па. в Colum-
bia Hall, ч. 9—11 N. Main
Ave.

Першій день конвенції
выповнили богослужене, па-
рада и провѣрка повнова-
стей делегатів. Властиважъ
конвенція почалась допер-
ва в Вѣторокъ.

Зъ черги слѣдували спра-
возданія рѣжних урядни-
ківъ и комісій, почѣмъ на-
ступила дискусія.

30 справозданъ подаемо
отей головнѣйшій дані:

„Соединеніе“ числить те-
перъ мѣжъ 16—17 тисячъ
членівъ. За послѣдній два
роки зыскало надъ 4 ти-
сячъ членівъ. Загальний
маетокъ „Соединенія“ та-
кожъ збѣльшивъ ся о якихъ
28 тисячъ. Готівкою має
„Соединеніе“ до 90 тисячъ
доларівъ, на дѣмъ „Соеди-
ненія“ в Homstead, Pa.
заплачено \$24.000, друкар-
ня и книжки мають варту-
вати \$10.000, значить весь
маетокъ „Соединенія“ вы-
носитьъ приблизно \$124.000.

Органъ „Соединенія“ „А.
Р. Вѣстникъ“ выдавало „Со-
единеніе“ своимъ коштомъ
и втратило на нѣмъ щось
\$6—8.000.

Якъ бачимо, то „Соеди-
неніе“ оперує досить по-
важнимъ капіталомъ, що
впрочѣмъ и природно вви-
ду великого числа членівъ
(майже 3 разы стѣлько що
въ „Союзѣ“) и великихъ

розметівъ, якій платять чле-
ны.

Пѣдчасъ справозданъ де-
котрі урядники зачали за-
кидати другимъ нечеснѣсть
въ господарствѣ грѣшми „Со-
единенія“, посипались на-
вѣтъ дуже рѣзкі слова, де-
легаты стали горячитись,
поставъ крикъ не до опи-
сання. Подѣбній сцени луча-
лись неразъ и пѣзнѣйше
коли обговорювано яку ва-
жну або дражливу справу.

По справозданяхъ, слѣ-
дували выборы урядниківъ.
Агітація велась горяча.
До нового уряду увѣй-
шли слѣдуючі: Головний
духовный управитель, о. Н.
Чопей; предсѣдатель, И-
ванъ Угринъ; заступникъ,
Иванъ Дзіякъ; заступниця,
Олена Маринчикъ; секре-
тарь, Мик. Пачута; касієрь,
Петро Джмура; записникъ,
Юлій Егрецькій; контрольо-
ры: о. Ник. Струтинскій,
Мих. Водрогъ, Андрѣй Збо-
янъ; надзирательна комі-
сія: о. М. Яцковичъ, Ив.
Дримакъ, Мих. Мачуга, М.
Бреза, Мих. Лупакъ, Юрій
Бандуричъ, Гнатъ Ладна,
Мих. Ясько, Mrs. Анна Ві-
решъ и Кароліна Левендов-
ска.

Конвенція мала тревати
лише оданъ тиждень, але
минулои Пятницѣ ввечеръ
робота конвенції не була
ще навѣтъ на половину
скѣнчена. Приняте справо-
зданъ, справа органу „Со-
единенія“, редакторівъ,
змѣна статутівъ, скарги,
просьбы, запомоги и т. п.
справы, все те ждало ще
своеи черги.

Въ конвенції брало у-
часть 197 делегатівъ и 28
урядниківъ, разомъ 218 лю-
дей.

Про дальшій перебѣгъ
конвенції напишемъ пѣз-
нѣйше.

Завважати належить, що
„рускій“ духъ дає себе
чимъ разъ бѣльше чути в
„Соединенію“. Чути вже
бѣльше руску бесѣду по-
мѣжъ делегатами; Н. Пачу-
та, голов. секретаръ, що
приобѣдъавъ 2 роки тому
навчитись по руски, дотри-
мавъ обѣдъанки, навчивъ ся
говорити и писати по руски,
тежъ саме обѣдъавъ зро-
бити новий предсѣдатель
Ив. Угринъ. Словацку бе-
сѣду чути чимъ разъ мен-
ше, а малярську мову, що
була такъ голосною кѣлька
роківъ тому назадъ, чути
уже лишъ по закуткахъ.

Бажалось бы, аби духъ
народный рускій крѣпшавъ
въ „Соединенію“ чимъ разъ
бѣльше, та щѣбъ вкѣнци
„Соединеніе“ стало справ-
дѣшно рускою організаці-
єю, якою оно дѣйсно и по-
винно бути.

Листъ изъ Старого краю

Вже продали Русинів.

Я вже згадував, що упа-
док президента міністрівъ
Гавча не буде рѣвночасно
упадкомъ справи виборчої
реформи в Австрії. Новий
президентъ міністрівъ Гоген-
льогге принявъ правитель-
ственный проектъ Гавча за
свій и на його основі зачав
нові переговори з партіями,
ворожими виборчої реформи,

аби таки склонити їх до
згоди на неї.

В першій мѣрі ходило
тут о Поляків и їх „Коло
польське“, через яке впавъ
Гавч. В першій хвилі Го-
генльогге бувъ загадкою и для
Русинів. Русини пригадали
собі, що Гогенльогге, будучи
президентомъ Буковини, за-
ховувавъ безсторонність су-
противъ усіхъ націй, и з того
почали виводити надіі, що
той Гогенльогге, який бувъ
приятелемъ буковинськихъ
Русинів, не зохоже скрив-
дити Русинів и тепер. А
Поляківъ застановило те, що
Русини покладають на но-
вого президента міністрівъ
такі надіі и почали думати:
„А що, якъ бѣда справді за-
хоже бути для Русинівъ спра-
ведлива!“

Але не минуло богато
часу и теперъ замість усякихъ
непевнихъ надій наступила
певна дѣйсність. В політич-
нихъ кругахъ подають якъ пе-
вний фактъ, що мѣжъ „Коломъ
польськимъ“ и президентомъ
міністрівъ Гогенльогге насту-
пила угода. Галичина ді-
стане 100 мандатівъ: 73 для
Поляківъ и 27 для Русинівъ;
„Коло польське“ само ви-
робить проектъ поділу Гали-
чини на виборчі округи,
аби забезпечити польські
мандати відъ усякихъ страт;
про розширене галицької
автономії Гогенльогге такожъ
обѣцявъ подумати, — а за те
все „Коло польське“ буде
голосувати за виборчою ре-
формою.

Аби наглядно показати,
якъ Русини вийдуть на тій
виборчій реформі, наведу
отсі цифри:

Тепер, при несправедли-
вій куріальній системі Га-
личина має 78 мандатівъ, з
чого 56 (т. е. 72 пр.) при-
значено Полякамъ и 22 (т. е.
28 пр.) Русинамъ. Що Руси-
ни не можуть здобути тихъ
22 мандатівъ, се му вже вин-
ні насильства виборчі.

Правительственный про-
ектъ Гавча дававъ Галичині
88 мандатівъ: 61 (т. е. 69
пр.) Полякамъ и 27 (т. е. 31
пр.) Русинамъ, значить, бувъ
уже трошки справедливѣй-
ший для Русинівъ.

А теперъ Гогенльогге, да-
ючи Галичині 100 мандатівъ,
дає Полякамъ 73 пр. и Ру-
синамъ 27 проц.

Се значить, що Гогенльог-
ге дає Русинамъ менше, якъ
вони мають тепер, при не-
справедливій куріальній
системі.

И при тѣмъ усімъ и Гавчъ
и Гогенльогге кажуть, що їх
проектъ опираєть ся на о-
снові загального, безпосе-
редного, рѣвного и тайного
виборчого права.

А тимчасомъ рѣвне вибор-
че право вимагає, аби По-
ляки (з Жидами) дістали
57 пр., а Русини 43 проц.
мандатівъ, бо таке відноше-
не числа їхъ людности.

Отсі цифри найліпше по-
казують, якъ Русина мають
бути покривдені. Замість
43 пр. мандатівъ мають ді-
стати 27 пр.! Ось яке рѣв-
не виборче право.

И треба тямити, що в
парляменті за Русинами ні-
хто не вѣпмнєть ся. Наро-
ди Австрії хотять виборчої
реформи, а що її не можуть
дістати безъ згоди Поляківъ,

то пристануть на те, аби
Полякамъ заткати горло Ру-
синами.

Отся угода мѣжъ прави-
тельствомъ и „Коломъ поль-
ськимъ“ ще не оголошена
урядово, але всі впевняють,
що вона вже заключена.

Русини, правда, будуть
противъ такого покривденія
протестувати, видавати ма-
ніфести, скликати віча и т.
д., але можна сказати з го-
ри, що все те нічого не
поможе. Тутъ треба би та-
кихъ способівъ, якихъ ужива-
ли ірландські хлопці про-
тивъ англійськихъ панівъ,
якихъ уживають револю-
ціонери в Росії, а до та-
кої боротьби руський нарідъ
поки-що не здѣбний. И тому
ніхто з нимъ не стане чи-
слити ся.

Страйки в Східній Галичині
ширяють ся що-разъ дальше.
Теперъ обхопили вони крімъ
давнѣйшихъ повітівъ такожъ
гусятинський и підгаецький
повіт. Особливо „горячо“
в Підгаеччині. В кождімъ се-
лі війсьکو, яке стягали з
усіхъ бѣльшихъ мѣст, навѣтъ
аж з Чернівцівъ, а жандар-
мівъ стягнули ізъ Західної
Галичини, аж з під Крако-
ва, самихъ Мазурівъ, аби не
жалували руського хлопа.
Війсьکو заховуєть ся спо-
кійно, але жандарми люту-
ють такъ, що годі видер-
жати. Розганяють збори,
нишпорять за книжками та
газетами, арештують страй-
кові комітети, наганяють
людей до роботи, а в до-
датку бють людей якъ хо-
добу. И нема нікого, хто
мавъ би охоту віддати.
Справді вартъ би нашимъ
людямъ піти на науку до
Росії.

Український Клубъ
утворивъ ся в російській
державній Думі. Належить
до него поки-що 6 послівъ
з інтелігенції и 32 селян.
Клубъ має бути безпартій-
ний, т. е. в українськихъ
справахъ іти разомъ, а в спра-
вахъ загально-державного
характеру кождий буде ро-
бити по своїмъ переконаннямъ.
Є в нѣмъ и члени україн-
ської радикально-демокра-
тичної партії и члени росі-
йськихъ партій конституцій-
но-демократичної та партії
демократичнихъ реформъ и
безпартійні, але в кождімъ
раві поступові. Почин до
заснованія Клубу дали у-
країнські послы з інтелі-
генції Шрагъ (Чернигів), Ше-
метъ (Полтава) и Максимъ Ко-
валевський (Харків). Сей
останній звѣсний по цілімъ
свѣті якъ славный учений,
бувъ професоромъ по рѣжнихъ
університетахъ. З його нау-
ковихъ відчитівъ знають його
и в Америці. До недавна
вінъ зовсімъ не виступавъ якъ
Українець и вважавъ ся „рус-
ськимъ“. Коли його україн-
ство справді щире, то вінъ
своїмъ знанемъ и своїмъ значі-
немъ у науковімъ свѣті змо-
же добре послужити укра-
їнській справі.

16 мая, 1906.

М. Л.

Становище Думы су- проти троновой промовы.

Мы писали вже вь од-
номъ зъ попереднихъ ч.

„Свободы“ про се, що вѣд-
повѣла Государственна Ду-
ма цареві на его тронову
промову, яку вѣнь выголо-
сивъ 10 го мая с. р. при
вѣдкрыткѣ російского пар-
ляменту. Государственна
Дума заявила, що праця
надъ успѣшнымъ розвоємъ
російской державы, не є
можлива безъ політичныхъ
свобѣдъ — безъ свободы
слова, зборівъ, совѣсти, пе-
чати; дальше безъ надѣлѣ-
ня селянь-хлѣборобівъ зем-
лею на стѣлько широкою,
щѣбъ зъ неї можна прожи-
ти а не вѣчно голодувати
и вь кѣнци безъ повного
необмеженого права Госу-
дарственной Думы рѣшати
о вѣсѣхъ справахъ російской
державы. Зъ тѣхъ трѣхъ
головныхъ жаданъ выходи-
ло, що щѣбы впровадити
політичній свободы, мусять
ся заразъ знести военный
станъ у вѣсѣхъ тѣхъ губер-
няхъ, вь котрыхъ той во-
енный станъ запроваджено,
дальше, щѣбы выпущено на
волю усѣхъ політичныхъ
„злочинцѣвъ“, що боролись
за свободу, и щѣбы знесе-
но кару смерти. А щѣбы
селянь-хлѣборобівъ обдѣ-
лити землею, то треба ро-
дѣлити мѣжъ нихъ усѣхъ дер-
жавній, церковній землѣ и
землѣ великихъ панівъ. Вь
кѣнци, щѣбы лише Госу-
дарственна Дума мала вы-
ключне право установляти
усѣхъ законы для російской
державы. Треба знести сей-
часъ „высшу палату“, такъ
зв. „Государственну Раду“,
до котрой входять не пред-
ставителѣ російской су-
спѣльности а именованіи ца-
ремъ высокі чинѣвники,
що стѣлько лиха нанесли ро-
сійской державѣ, и пред-
ставителѣ великихъ панівъ,
капіталістівъ, фабрикан-
тівъ и т. д. Таку вѣдпо-
вѣдь дала Государственна
Дума цареві на его про-
мову.

Заразъ слѣдуючого дня
по ухваленю той вѣдповѣ-
ди прійшло до острой су-
перечки мѣжъ Госу-
дарственной Думою а росі-
йскимъ правительствомъ.
Правительство не позволи-
ло депутаціи Государствен-
ной Думы, що мала вру-
чити цареві сю вѣдповѣдь,
особисто явитись передъ
царемъ, а лише казало зло-
жити сю вѣдповѣдь вь кан-
целяріи царской. Се обури-
ло послѣвъ російскихъ, що
правительство втручаєть
ту мѣжъ Государственну
Думу а царя — прійшло
до дуже острыхъ бесѣдъ вь
Государственной Думѣ, але
вь кѣнци рѣшено, що ко-
ли царъ годить ся на те,
що ему правительство подѣ-
ше, то Дума не буде
дальше вважати на те, що
царъ собѣ думає и буде со-
бѣ дальше поступати такъ,
якъ їй єѣ повага, якъ пред-
ставителѣвъ народу, сего
вимагає, и приступила до
нарадъ надъ закономъ надѣ-
люющимъ селянь-хлѣboro-
бівъ землею.

Той смѣлый выступъ Го-
сударственной Думы наля-
кавъ правительство и оно
почало ладитись зъ вѣдпо-
вѣдею на усѣхъ высше на-
ведѣн жаданя Государствен-

ной Думы. Вже йшли по-
голоски, що правительство
рѣшило ся вдоволити жа-
данямъ Думы — коли на-
разъ прійшла вѣсть, що чи-
новництво, зъ котрымъ дер-
житъ правительство, рѣ-
шило таки ще разъ спро-
бувати „щастя“ и ще разъ
звести борбу зъ Думою и
себе оголосити паномъ вь
державѣ. И дѣйсно такъ
стало ся. Правительство по-
вѣдомило Думу, що хоче
вѣдповѣсти на жаданя, якій
Дума поставила вь своѣхъ
вѣдповѣди цареві. Вѣѣ зъ
великимъ напруженемъ че-
кали, що правительство
вѣдповѣсть.

И правительство вѣдпо-
вѣло, и вѣдповѣло вь такъ
безличній, импертинецкій
способѣ, що вѣдповѣдь его,
навѣтъ тѣхъ кѣлькохъ кон-
сервативныхъ послѣвъ, що
хотѣли підтримувати вь
Думѣ правительство — до
крайности обурило. Вѣдпо-
вѣдь правительства була
коротка, по просто вѣдка-
дає вѣѣ жаданя, якій поста-
вила Дума. Та и то ще ма-
ло, правительство заявило
що навѣтъ тѣ законы, якій
теперъ иснують, що обме-
жують свободу особы, є за-
слабій, и що треба щѣ но-
выхъ законівъ, що щѣ бѣль-
ше ограничували бы свобо-
ду горожаньску вь Росіи.
О надѣленю селянь-хлѣboro-
бівъ землями державны-
ми, церковными и вели-
кихъ панівъ — не може
бути, сказало правитель-
ство — навѣтъ бесѣды. А
такъ само и о знесеню Госу-
дарственной Рады (палаты
панівъ.)

Коли правительство таке
заявило — устами прези-
дента міністрівъ Гореміки-
на — повстало мѣжъ по-
слами Думы таке страшен-
не обурене, що мало що не
бракувало, щѣбъ послы не
кинулись на міністрівъ и
не выкинули ихъ по про-
сто зъ салѣ. На трибуну,
зъ котрой промавають по-
слы, почали виходити вѣѣ
представителѣ поодинокихъ
клубівъ и вь острыхъ сло-
вахъ пятнували безлично-
становиско правительства
супроти Думы. Мѣжъ ин-
шими проводивъ „кон-
ституційно-демократичного
клубу“ Родічевъ сказавъ:
„Не правительство, а пред-
ставителѣ - послы народу
суть на те, щѣбъ рѣшати,
що треба для народу. Без-
личностію є заява прези-
дента міністрівъ, що пра-
вительство помимо всего
хочетъ держати ся законѣвъ
— бо якійжъ то законъ?
Тѣ, що дають можливість
правительству цѣлѣй масъ
людей арештувати и вести
ихъ подѣ шибеницю? Пра-
вительство є вь станѣ ли-
ше знищити край, а не вы-
ратувати его вѣдъ загибе-
ли. Ждаємо, щѣбы прави-
тельство сейчасъ уступило
и дало мѣсце новому міні-
стерству, котре мало бы
довѣре у народу и его
представителѣвъ!“ А на
заяву правительства, що
землѣ селянамъ не можна
дати и селяне нехай ємі-
грують, вѣдповѣвъ посолъ
селянинъ Аннитинъ, що
таке жаданє є прямо лав-
дацкимъ. „Мы, сказавъ вѣнь

цѣлкомъ не бажаемо для прамѣхъ міністра, опускаючи нашъ батьковскій хаты и землѣ зрошеніи нашимъ потомъ. И мы не опустимо тѣ землѣ! И жадаемо надѣлени намъ державной и церковной землѣ и землѣ папѣвъ, а якъ правительство буде опирати ся сему, то мы собѣ силою тѣ землѣ возъ-мемо!"

Дуже знаменна була промова посла М. Кокошкина. Вонъ сказавъ: Нинѣ мѣжъ нами а царемъ и его правительствомъ справа стоить ясно — война або миръ. Если царь и его правительство выбере войну, то мы еѣ приймемо и може бути, що въ першій хвалѣ правительство буде горою, бо мае въ рукахъ войско, але та его побѣда може тревати лише коротко. Бо тодѣ наступить революція, яка вже не лишитъ нѣ одного стовпа деспотіи при житю! Нинѣ мусить выбирати царь або мѣжъ конституційною управою державы або утратою не лише своѣй короны але й своѣй головы!

Такъ вѣдповѣли послы цареві и его міністрамъ. То рѣшуче выступиле Думѣ проти сѣи царской шайки зробило величезне вражѣне мѣжъ цѣлымъ населеніемъ російскимъ и зъ усьхъ сторонъ надѣслано Думѣ слова признанія и заохоты выдержати дальше на тѣмъ единомъ розумномъ становищу. А въ царской палатѣ и мѣжъ царскими прислужниками — министрами знова замѣшане. Тамъ не сподѣвали ся такої рѣшучої вѣдповѣди Думы, и знова йдуть вѣсти, що правительство подае ся и хоче помирити ся зъ Думою.

Яке се буде „помирение“ се будемъ, здаець, могли подати вже читателямъ въ слѣдуючомъ числѣ „Свободы“.

Довги Росіи.

Теперь, по затыгненю Росією послѣдней величезной позички, въ сумѣ 840 мил. рублѣвъ, цѣкаво знати, кѣмъ вѣсьма мае Росія довгу. Посля офіціального справозданія російского правительства, довгъ Росіи выносилъ зъ початкомъ 1906 р. — 7 миліардѣвъ 861 миліонѣвъ 895 тысячъ 948 рублѣвъ. Тымчасомъ дѣйсній станъ довгу російской державы представляеться о много большымъ а теперь, по затыгненю новой позички, сей довгъ ще значнѣйше збольшивъ ся. Передовѣсьмъ не вчислено до повысшой суммы 150 мил. рублѣвъ, котрій Росія позичила минувшого року у нѣмецкихъ банкирѣвъ, а яку выставилъ ся російскому правительству звѣсній банкъ Мендельсона въ Берлинѣ. Ся позичка була коротко термѣнова, а що російское правительство не мало еѣ зъ чого запластити, то пролонгувало еѣ дальше черезъ выставлене новыхъ векслѣвъ. До тыхъ 150 мил. рублѣвъ приходять ще такъ званіи „условніи довги“, до якихъ належать всякіи по-

руки російского правительства для рѣжныхъ колѣвыхъ кримпачѣвъ въ Росію, а котріи выносятся гарну суму: 1 миліардъ 110 мил. 500 тыс. рублѣвъ. Дальше йдуть листы заставніи въ банкахъ — „дворянскіи“ и „крестьянскіи“ на квоту 1 миліардъ 105 мил. 817 тыс. рублѣвъ. Все те разомъ дае суму 10 миліардѣвъ 48 мил. рублѣвъ. До сѣй однакъ суммы приходять ще „тайніи“ довги, про якіи російское правительство не дае нѣякихъ поясненіи, и кѣмъ тѣ „тайніи“ довги выносятся — не знати. До тѣхъ „чистоты“ сумы довгу приходять теперь — проценты. А тѣ проценты представляють ся знова такъ: зъ офіціального довгу треба платити рѣчно проценту 341 мил. 669 тыс. 871 рублѣвъ, а зъ „условныхъ“ довгѣвъ — 98 мил. рублѣвъ, такъ, що разомъ, кромѣ довгу, мае платити Росія що року процентѣвъ вѣдъ тыхъ довгѣвъ 439 мил. рублѣвъ. Коли розложити увесь той тягаръ проценту на усьхъ мешканцѣвъ Росіи, то выходитъ, що на кожду особу (разомъ и старыхъ и молодыхъ и дѣтей) лише на сплачуване тыхъ процентѣвъ припадае що року по 4 рублѣвъ... А теперь до того довгу зъ процентами приходять нова послѣдняя позичка и розумѣе ся, й проценты вѣдъ той позички...

Такъ представляеться „господарка“ самодержавной Росіи зъ еѣ невѣдѣвчальнымъ передъ народомъ правительствомъ...

Крайна подлѣсть.

Въ недавномъ числѣ „Правды“ якійсь „вѣршолѣпъ“ В. Фекула намагавъ ся зъ цѣлою силою своего москвофильского и кнутопоклонного талану оплювати знаного свѣтвора славы великого російского писателя Максима Горького. Ажъ обриджене збирае, читаючи ту базгранину. И чоловікъ мимохѣтъ самъ себе питае, чому то межи нашимъ народомъ знаходять ся такіи нужденніи карикатуры, що кого небудь, виненъ чи не виненъ, чи знають его лично або нѣ, обплывують и обкидають болотомъ.

Знайте гаспаднѣвъ Фекула, що те плыване навѣтъ не доторкнуло чобѣтъ Максима Горького, ба оно навѣтъ не варта упасти на слѣдъ, куда Горкій ступавъ. Противно вы повиннѣ бы мати собѣ за великую честь, если бы Горкій бувъ на тѣмъ великодушнымъ, що плюнувъ бы на васъ, не бривши ся вами. Горкій описуе въ своихъ творахъ людей изъ „дна життя“, зъ найнизшого щабля суспѣльнѣсти, але особы въ его творахъ хотия мають брудне убранне на тѣлѣ, за те мають прекрасній душѣ, выжъ противно: вы маєте американскій суть, але душѣ не маєте нѣ красной, нѣ паскудной — вы зовсѣмъ не маєте жадной душѣ. Закидаете М. Горькому

неморальность, алежъ вы его роданныхъ вѣдносите не знаете. Що Горького поступоване не скрозъ моральне и чесне, про се за свѣдѣвчивъ не хто иншій. а та особа, котру вывзяли ся буцѣмъ то „обороняти“, его перша жѣнка. Если хочете говорити о неморальности, то зачѣтъ вѣдъ вашого батьки царя и его любовницѣ польской танечницѣ, або вѣдъ австрійского, та не поминѣтъ и дуже близько до васъ стоячого старенького духовника. Що вамъ Горкій не подобавъ ся якъ революціонеръ, се я знаю, бо въ буквари вы того не дочитали ся а саміи того не знаете. Але поспитайте вы своего „боса“, то если вонъ ширый и правдомовный, то певно вамъ скаже, що тѣмъ ко революціонерамъ зъ 1848 року мають народы Австріи завдячити конституцію въ нашомъ краю и що вы, вашіи родичѣ, братья и сестры а такъ само я и моя рѣдня, що нинѣ не вмирае подъ паньскими панцизнями палицами, то тѣмъ заслуга революціонерѣвъ, передъ котрыми мы повинніи головы хилити. Такъ само то собѣ затымте, що такіи писатель-геніи якъ Горкій е славою и гордостію не тѣмъ ко Росіянъ, але и насъ Украинцѣвъ и взагалѣ всѣхъ Славянъ, та що такіи творы якъ „На днѣ житя“, „Мѣщаны“, „Зъ Степу“, „Горѣющее Серце“ и много а много другихъ коли чоловікъ ихъ прочитае и застановить ся надъ кождымъ словомъ, то больше навчить ся, якъ бы прочитавъ вѣсь на купу „ученія и наставленія“ теперѣшного тимчасового редактора „Правды“ и больше набереть моральности и людскости якъ колибъ слухавъ цѣлый рѣкъ проповѣдей духовного управителя „Общества Русс. Братствъ“. Не стаю въ оборонѣ великого генія М. Горького, бо моя оборона тѣмъ ко варта, що и очернене В. Фекулы, але се мене дивуе, що мѣжъ „твердыми“ знаходять ся такіи звихненіи креатура. У иншихъ народѣвъ такихъ не знайдешъ. Напримѣръ польскій поетъ Мицкевичъ часто въ своихъ творахъ выказувавъ своеобразну вѣру въ Бога, немаючи нѣчого спѣльного зъ католицизмомъ, теперѣшна поетка Конопницка — атеистка, а однакъ Поляки не плюнули и не плюють на нихъ а уважають ихъ за великихъ своихъ людей. Такъ само Англичаки не кинули каменемъ на Байрона, нѣ Нѣмцѣ на Гейного, нѣ Французы на Золю, нѣ другіи народы не доптали своихъ славныхъ людей, хіба лише мѣжъ нашими кнутъ філами можуть знайти ся такіи сотворѣнія. Але наша приповѣдка каже „Песъ бреше, вѣтеръ несе“. Впрочѣмъ и межи найкрасшими цвѣтами въ огородѣ часто знаходять ся обрыдлива ящѣрка або и гадина.

Д. С., робѣтникъ
зъ Jersey City, N. J.

Якѣ мясо ѣдять Американцѣ?

25 мая с. р. перейшовъ въ Вашингтонскѣмъ Сенатѣ бѣль, якій звернувъ на себе увагу не лише зъ причинъ самыхъ постановъ, а кий той бѣль въ собѣ заключаетъ, але такожъ задля сенату, якій зѣставъ въ Сенатѣ ухвалений. Розходило ся о вѣддане подѣ надзоръ вишингтонской санитарной инспекціи усьхъ рѣзницъ и складѣвъ мяса въ Сполученыхъ Державахъ — и Сенатѣ той бѣль приймавъ, але такъ, що нѣ оденъ голосъ проти него не давъ ся чути и навѣтъ не вѣддано его, якъ то все буває, до особнои комисіи, де мало бы ся его докладнѣйше обговорити. А стало ся се тому, що сенаторы, котріи въ дусѣ були ему противніи, бояли ся й словомъ про се згадати, бо тодѣ булибъ выйшли такіи страшай рѣчи на явъ, що до порядковъ, якіи панують по рѣзняхъ и складахъ мяса, що волѣли вже на всякій инспекціи пристати, абы лише справы тои передъ широкимъ свѣтомъ не розмазувати.

Вѣсь тѣ неможливыи порядки по американскихъ рѣзняхъ выкривъ оденъ молодой американскій соціялистъ. Upton Sinclair въ своѣй недавно появившій ся друкомъ повѣсти „The Jungle“, въ котрій въ простыхъ а ядерныхъ зразкахъ змалювавъ усь пахрайства, нехлюйство и гидъ славной на цѣлый свѣтъ Чикагской рѣзницѣ „Packingtown“, яка достарчуе мяса для Американцѣвъ и — Европы.

На ту повѣсть звернуло увагу президента Рузвелта и вонъ прочитавши еѣ, казавъ розслѣдити, чи те, що въ той повѣсти представлено, е правдою. И стало ся, що комисіи, яка оглядала чикагскій рѣзницѣ, що до слова потвердила все, що въ той повѣсти зѣстало выложено. Комисіи ствердила, что по тихъ чикагскихъ рѣзняхъ подлоги суть такіи брудніи и перегнилыи, що кровь и грязь перетѣкае на скрозъ и спадае на мясо, что предназначено до пакованія въ баксы. Робѣтники змученіи бѣгати по той грязи, тамъ плювати и занечищеніи тѣмъ болотомъ справляти убиту звѣрину. Разъ упала одна свиня въ кльоаку. Мимо того розказано еѣ зъ кльоаки выняти, покраяти и не ополокавши навѣтъ, приладити разомъ зъ иншимъ мясомъ до экспорту.

Зѣгниле мясо переходило тамъ въ той самой комнатѣ, въ котрій складае ся мясо предназначено на консервы. Такъ званіи „Potted hams“ приправляе ся зъ свиньской скѣры, и рѣжныхъ вѣднадковъ, котріи вѣдповідно фарбуе ся и подѣ згаданомъ маркою высилае ся на торгъ. Зѣгнилыи шинки, котріи своимъ сморомомъ справляють неприглядныи до него людямъ нудоту и заворотъ головы, запускають ся вѣдповід-

ными хемичными плиними, що усувають той сморѣвъ и вѣдтакъ расылають ся на продажъ. А шинки, котрыхъ мясо е такъ ликовате, щѣ не дѣсть ся кусати, кладуть въ супарню, потѣмъ мелють на муку, заправляютъ рѣжными корѣнями и такъ сирепарованіи сиродають ся якъ „head cheese“. „Potted chickens“ приправляютъ ся зъ мяса незрожденныхъ еще телятъ. „Potted hams“ зъ фірмы Armour Co. приправляютъ ся зъ зѣгнилыхъ вѣдпадковъ вудженины, повныхъ хробѣвъ, якіи высушеніи мелють ся а потѣмъ перемѣшуютъ ся зъ вѣдпадками шинки. И т. д. и т. д. — безъ конца.

Вѣсь тѣ лаидатства выйшли теперь на свѣтъ. Властители рѣзницъ, розумѣе ся, старали ся сему запечечити, та въ концѣ мусѣли замовкнути. Мусѣли замовкнути тому, бо, якъ сказавъ сенаторъ Картеръ, еслибъ схѣтили кричати, то тодѣ оглосило бы ся повне справоздане инспекціи комисіи, а тодѣ властителямъ рѣзницъ не останеть нѣчо иншого, якъ выкинути вѣсь ихъ мясо въ озеро Мічиганъ або ужити на гнѣй, бо тодѣ нѣхто довѣдавшись про все, не вѣдважить ся купувати вѣдъ нихъ мяса“.

На Боевий Фонд в Галичинѣ

зложили:

1) За руки ред. „Свободы“:

1) 3 Філадельфіи, Па. жертвовали: Товариство „Любовъ“ \$10.00. Мих. Поляк \$1.00.

По 50 цнт.: Пав. Штогрин, Стеф. Штогрин. Разом \$12.00.

2) 3 Scranton, Pa. На вѣсѣлю Япка Павлишина зібравъ Иванъ Кирилукъ \$10.00. Жертвовали: По 2 дол.: Григорій Мрикало. По 1 дол.: Григорій Васильяк, Яцко Павлишин.

По 50 цнт.: Петро Угрюнюк, Юрко Крайківскій, Йосифъ Запотичний, Дозя Плягавка, Кость Ничиницъ, Тимко Шеремета, І. Е., Тимко Назар.

По 25 цнт.: Максим Глукъ, Никола Хавтуръ, Танас Глукъ, Анна Запотична, Григорій Запотичний, Стефан Мелѣш, Дамьян Мелѣш. Петро Палій 15 цнт.

По 10 цнт.: Сегнатовичъ, Романъ Любовецкій, Петро Рожневичъ.

3) 3 Pittsburg, Pa. Григорій Пук 5 дол. Иванъ Калабай 1.15 дол. Разом \$6.15.

4) 3 Шандро, Канада Василь Гунчуляк 25 цнт.

5) 3 Port Haney, B. C. Канада не Хлопскій Боевий Фонд: По 1 дол.: Юрко и Настя Сиротюк; за дѣтий Ф. М. С. и Е. 50 цнт. Разом 2.50 дол.

Разом 28.65

Попередно 436.60

Сума 465.25

Редакція „Свободы“, Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

На Боевий Фондъ въ Галичинѣ зложили доси Русины замешкалы:

1. въ Нью Йоркѣ, Н. Й. 215.52

2. „Патсбургъ, Па. 196.45

3. „Нортгемтонъ, Па. 143.85

4. „Мікісраксъ, Па. 122.25

5. въ Карнегі, Па. 82.50

6. Канадіецѣ (ма- 80.16

7. „Алегені, Па. 69.45

8. „Йонкерсъ, Н. Й. 51.55

9. „Ансонія, Конн. 46.12

10. „Мікіспортъ, Па. 36.00

11. „Скрентонъ, Па. 27.25

12. „Бруклинъ, Н. Й. 25.00

13. „Правиденсъ, Р. А. 20.35

14. „Фордъ Ситі, Па. 20.00

15. „Болтиморъ, Мд. 19.10

16. „Філадельфія, Па. 19.00

17. „Мвквду, Па. 17.25

18. „Ботлеръ, Па. 16.25

19. „Дербі, Конн. 14.50

20. „Джерзі Ситі, Н. Дж. 13.75

21. „Лорейнъ, О. 12.50

22. „Йорквилъ, О. 12.25

23. „Емайра Гайтсъ Н. Й. 10.55

24. „Елизабетъ, Н. Дж. 10.00

25. „Кенонсбургъ, Па. 10.00

26. „Ембрівилъ, Тен. 10.00

27. „Елмъ Валі, Кан. 10.00

28. „Монесенъ, Па. 10.00

29. „Голайокъ, Мас. 8.20

30. „Реймі, Па. 7.65

31. „Бломфілдъ, Н. Дж. 5.50

32. „Чикаго, Іл. 5.50

33. „Какрейнъ, Кан. 5.00

34. „Монтріюль, Кан. 5.00

35. „Савтъ Форкъ, Па. 5.00

36. „Ст. Луїс, Мо. 5.00

37. „Калифорнія, Па. 4.50

38. „Стюартборнъ, Кан. 4.00

39. „Ванкуверъ, Кан. 4.00

40. „Вілмаръ, Па. 4.00

41. „Портъ Гені, Кан. 2.50

42. „Торонго, О. 2.20

43. „Довморъ, Па. 2.00

44. „Принстонъ, Ід. 2.00

45. „Гайдъ Паркъ, Мас. 1.50

46. „Довкиркъ, Н. Й. 1.50

47. „Шамокинъ, Па. 1.00

48. „Гілда, Ва. 1.00

49. „Олифантъ, Па. 1.00

50. „Кенморъ, Кан. 1.00

51. „Мг. Кармель, Па. 1.00

52. „Сифтонъ, Кан. 1.00

53. „Вестл, Канада 0.75

54. „Егелбертъ, Кан. 0.70

55. „Винипегъ, Кан. 0.50

56. „Стоволь, Ман. 0.50

57. „Глестонъ, Н. Д. 0.50

58. „Легеліеръ, Кан. 0.25

59. „Колменъ, Кан. 0.25

60. „Шандро, Кан. 0.25

Вачність!

Тов. Закопанська Україна відд. „Р. Н. Союзъ“, число 131. в North Buffalo, N. Y. скликуе загальний річний мѣтингъ під ч. 124 Amherst на 17-го Червня. На порядку деннимъ будуть слѣдуючі справи: 1) Выборъ нового уряду, 2) приняте новыхъ членѣвъ, 3) справоздане старого уряду, 4) наряди в справѣ имѣтнихъ у старѣмъ краю; выборъ комитету для збирания жертвъ на Боевий Фондъ в Галичинѣ.

Просимо всѣхъ братѣвъ Русинѣвъ, щобъ прийшли до насъ на той мѣтингъ, бо будуть дуже важніи справы обговорюваніи по мѣтингу дотичачіи кождогу ту замешкалому Русину в Буфало.

Василь Борнарчукъ, предсѣда, Иванъ Бурштинъ, секр. Союзу, Яремка Харитонъ, секр. Товариства, Андр. Тригубъ, касіеръ,

Зол. годинникъ і ланцюжокъ ДАРОМ

ЗОЛОТЕ ПЕРО ТАКОЖ. Правдѣ, золоте перо гарантоване позолочуване 14 к. золотомъ, приходить в гарній скриньчѣ. Продають его всюду по 2 дол. Пшля на 50 ц. и свій адресъ а ми вышлемъ тобѣ се гарне перо и 25 вслякихъ золотыхъ річій по 10 ц. одна. Коли ихъ продамъ і дістанешъ 2.50 дол. задержавъ собѣ 50 центѣвъ а намъ пшля 2 дол., тодіи мы вышлемъ тобѣ зовсѣмъ даромъ Американскій золочений годинникъ, гарантований, що буде держати добре час. Можете дістати мужескій або жіночий годинникъ и не буде тебе коштувати ні цента. Вышлемъ для двѣхъ перелѣвъ перо и хрестикъ или волять се вѣсѣло золотого пера на 50 центѣвъ, нѣ тобѣ авернуть ся, коли продашъ золотіи річи.

CROWN JEWELRY CO. Dept. 167, 163 E. Randolph St., Chicago, Ill.

— Вышлѣть ся до „Читальни“. Лише 1.50 дол. на рікъ. За тѣ грошѣи будеть доставати одну цѣкаву книжочку кождого мѣсяця. Адресуйте: CZUTALNA, Box 353, Scranton, Pa.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906.

- Головний { КОНСТ. КИРЧОВЪ,
председатель { 140 Essex Str.
Jersey City, N. J.
- Головний { С. ЯДЛОВСКИЙ
секретарь { Box 76,
Jersey City, N. J.
- Головний { АЛЕКС. ШАРШОНЪ,
наслідь { 524 Pine & Franklin St.
Shamokin, Pa.

Ихъ вступники:

Часто-председатель.....С. Митренко
OLYPHANT, Pa.

Заст. секретаря.....Иос. Кузьмичий
BALTIMORE, Md.

Заст. касієра.....А. Яковичъ
MC ADOO, Pa.

Радий:
А. Валевский.....St. Louis, Mo.
А. Семанский.....Trauger, Pa.
К. Кобая.....Olyphant, Pa.
А. Сорока.....Plymouth, Pa.
Иванъ Париларъ.....Terryville, Conn.
И. Сенько.....Jessup, Pa.

Ихъ вступники:
Ив. Понякно.....Mc ADOO, Pa.
Ник. Домбровский.....Eleanor, Pa.

Контрольнй комісія:
О. А. Уладий.....Ansonia, Conn.
Мих. Турковскій.....McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачъ.....Mt. Carmel, Pa.

Головний організаторъ:
Н. Підгорецький Box 543, South Fork, Pa

Вступайте до Союзу!

„Союзъ“ — одинокъ руско народна організація въ Америцѣ.

Принимает членовъ вѣдѣ 1 року до 45 лѣтъ житя. Вступне послѣ лѣтъ. Мѣсячне вѣдѣ 25 до 70 центовъ на мѣсяцъ.

СОЮЗЪ ПЛАТИТЬ:
Посмертне за мужа \$600.00,
Посмертне за жѣнку \$300.00,
Посмертне за дѣти вѣдѣ 15.00 до \$300.00,

Въ разѣ утраты: а) обохъ очей нѣтъ або рукъ \$600.00,
б) одной руки або ноги \$200.00,
в) одного ока \$100.00,

Сли отецъ родины въ шпитали божевольныхъ, Союзъ платитъ що року родинѣ \$100.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись такожъ до братства, яке належить до Союзу.

Важне для П. П. Секретарѣвъ Р. Н. Союзу.

Повѣдомляю разѣ на все, що всѣ грошѣ належачі до касы Р. Н. Союзу посылае ся такъ: на money-order ахъ або чекахъ выпишуе ся имя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше такъ выпиcанный money order або чекъ не посылае ся до Голов. Касієра, але вразѣ въ выказами до Голов. Секретара. Головний секретарь опѣсля вѣдѣсалае ихъ до Голов. Касієра.

С. Ядловскій,
Голов. Секретарь.

Ч. 818. КВІТЪ \$600.00 на шѣсть стр долларѣвъ, котрѣ п. Анна Вандѣлякъ отримала яко посмертну заповогу по бл. п. Стеф. Вандѣляку въ Головной Касы Народного Союзу въ Америцѣ. Shamokin, Pa. дня 19 Мая 1906.

Анна Вандѣлякъ
Свѣдѣи { Михаилъ Стельма,
Гаврило Худинца.
Вѣдѣ мѣсцевого Ураду Руского Народного Союзу въ Америцѣ. Вѣдѣлъ (число) 1.
Гав. Малинякъ, предс.,
С. Хорошакъ, секретарь.

Ч. 820. КВІТЪ \$300.00 на три ста долларѣвъ, котрѣ п. Йосифъ Малютячъ отримавъ яко посмертну заповогу по жѣнѣ Теклѣ въ Головной Касы Руского Народного Союзу въ Америцѣ. Monessen, Pa. дня 24 Мая 1906.

Йосифъ Малютячъ,
Свѣдѣи { Василь Сивикъ,
Юліанъ Малютячъ.
Юліанъ Малютячъ, предс.,
Василь Сивикъ, секретарь.

Ч. 823. КВІТЪ \$233.00 на двѣста тридцать три долларѣвъ, котрѣ п. Катерина Пандракъ отримала яко сирѣтску часть по неб. Антонію Пандракъ въ Головной Касы Руского Народного Союзу въ Америцѣ. Питсбургъ, Па. дня 25 Мая 1906

Катерина Пандракъ,
Свѣдѣи { Пелагія Андрейчинъ,
Авдрей Стефановичъ.
Вѣдѣ мѣсцевого Ураду Руского Народного Союзу въ Америцѣ. Вѣдѣлъ (число) 53.
Михайло Дмитровъ, предс.,
Петро Патулякъ, секретарь.

Ч. 830. КВІТЪ \$600.00 на шѣсть сто долларѣвъ, котрѣ п. Анна Котанчикъ отримала яко посмертну заповогу по бл. п. Контрату Котанчику въ Головной Касы Руского Народного Союзу въ Америцѣ. Шамокинъ, Па. дня 19 Мая 1906

Анна Котанчикъ,
Свѣдѣи { Теодоръ Дупнакъ,
Михайль Стельма.
Гав. Малинякъ, предс.,
С. Хорошакъ, секретарь.

Ч. 821 КВІТЪ \$300.00 на триста долларѣвъ, котрѣ п. Текля Рапава отримала яко посмертну заповогу по бл. п. мужу Василю Рапавомъ въ Гол. Касы Р. Н. Союзу въ Америцѣ. South Fork, Pa., 26. мая 1906.

Текля Рапава.
Свѣдѣи { Мих. Шпинда,
Иванъ Ладзунъ,
о. Н. Підгорецький.

Ч. 827 КВІТЪ \$300.00 на триста долларѣвъ, котрѣ п. Иванъ Пругиничъ отримавъ яко посмертну заповогу по жѣнѣ Ангели Пругиничъ въ Голов. Касы Р. Нар. Союзу. Ellworth, Pa., 25. Мая, 1906.

Иванъ Пругиничъ.
Свѣдѣи { Раде Пугіміс,
Станко Билимъ.
М. Пинчакъ, предс.,
Петро Галайда, секр.

Ч. 829. КВІТЪ \$373.50 на триста сѣмдесять три долларѣвъ 50 центовъ, котрѣ п. Параска Шварла отримала яко посмертну заповогу по мужу Григорію Шварла въ Головной Касы Руского Народного Союзу въ Америцѣ. McKees Rocks, Pa. 1906.

Параска Шварла,
Свѣдѣи { Петро Кая,
Илько Петришинъ.
Вѣдѣ мѣсцевого Ураду Руского Народного Союзу въ Америцѣ. Вѣдѣлъ (число) 91.
Яко Звѣринскій, предс.,
Ф. Кавалко, секретарь.

Ч. 829. КВІТЪ \$20.75 на двѣдцать долларѣвъ 75 центовъ, котрѣ п. Петро Шварла отримавъ яко посмертну заповогу по братѣ Грицѣ Шварла въ Головной Касы Руского Народного Союзу въ Америцѣ. McKees Rocks, Pa. 1906.

Петро Шварла,
Свѣдѣи { Петро Кая,
Палько Петришинъ.
Вѣдѣ мѣсцевого Ураду Руского Народного Союзу въ Америцѣ. Вѣдѣлъ (число) 91.
Яко Звѣринскій, предс.,
Ф. Кавалко, секретарь.

Рухъ въ вѣдѣлахъ Р. Н. С.

Повѣдомляю
отсеим членів Братства св. Іоана Крестителя в Мопесен, Па. від. 62 Р. Н. Союзу, що мітингъ Братский відбуде ся в другу Недѣлю по першій, то є 9-го Юнія в Італіанскій Гали, на 3-тій стріт, о го-

дині 1 пополудни. Каждый членъ має ся явити. На тім мітингу має адати Урядъ Братский справовданіє півірчє і буде ся полагоджувати кѣлька важныхъ справ. Хто а членів не прийде на той мітингъ, то заплатити 50 цит. а урядникъ \$1.

Урядъ Братский:
Юліанъ Малютячъ, предс.
Василь Сивикъ, секрет.
Якимъ Цимбала, кас.

Повѣдомлене.

Увѣдомляемо всѣхъ Русинѣвъ зъ околиць Нью-Йоркскихъ, що Тов. „Запорожска Січ“ вѣдѣ. 117 Р. Н. Союзу, буде принимати новихъ членѣвъ въ мѣсяцъ Червню безъ вступного, а до Союзу послѣа статутѣвъ. Дорогі брата, рускѣ робѣтники! Вѣдѣнаємо ся до Васъ щирими словами и просимо Васъ побысьте вступили до нашего Товариства. Се не велика оплата, бо лише 30 цит. мѣсячного а за тыхъ 30 цит. въ часѣ слабости достает членъ три дол. бенефитутужнево. Мітинги у насъ відбудувають ся въ третю суботу по першій каждого мѣсяця въ 46 Ave. A.

КОМИТЕТЪ.

Братство

св. Андрея в Лорейн, Огайо, буде принимати до Братства новихъ членѣвъ за похвалу вступного в мѣсяцъ Юнія и Юлію с. р. Хто еще не належитъ до Братства той най приступити тепер, поки час, бо ніхто не знае де кого біда чекає.

Наші мітинги відбудувають ся по першій в першу недѣлю о другій годині по полудни в Гали на 104 Charl St.

А. Русенко, секретарь.

Оголошене.

Сим подаємо до загалной вѣдомости всѣмъ Русинамъ в окрестности Smoke Run, Pa. що наше нове Братство св. Георгия ч. 135. Р. Н. С. буде приймати новихъ членѣвъ до Братства безъ вступного через мѣсяцъ Юній.

За урядъ Братства ч. 135.
Осиф Керна, предс.,
Ант. Клима, секр.

Повѣдомляю

руску парохію св. І. Хр. в Monessen Pa. що наведичайний мітингъ Братства відбуде ся в домі нашего брата Стефана Цимбали дня 9-го юнія с. р. то є в Суботу о год. 7-ій вечером. На той мітингъ запрашимо усіхъ членѣвъ, бо буде ся радити о важній справі.

За комитетъ:
А. Горошакъ,
Д. Федорчакъ,
М. Креницкий.

Повѣдомлене.

Отсеимъ повѣдомляю всѣхъ членѣвъ Р. Н. Союзу належачихъ до вѣдѣлѣ 4 въ Джерсі Сіті, що мѣсячний мітингъ нашего вѣдѣлѣ відбуде ся 10-го Юнія, б. р. о 4. год. по пол. На сѣмъ мітингу буде выбиратись 25 центовъ вѣдѣ каждого члена на покрѣтитъ коштѣвъ конвенційныхъ. Хто не заплатитъ своего конвенційного до трехъ мѣсяцѣвъ, буде выключеный зъ членѣвъ Р. Н. Союзу на підставѣ параграфу 17 статутѣвъ Р. Н. Союзу и ухвалы въ осѣмон Головной Конвенції Р. Н. Союзу.

С. Калакука, секретарь.

Братство

св. Володимира в Нью-Йорку вѣдѣлѣ 108 „Р. Н. Союзу“ примаетъ черезъ два мѣсяцъ — Червень и Липень — новихъ членѣвъ безъ вступного.

Дорогі Брати Русини! Хто ще в нас, в Нью-Йорку не належитъ до жадного брата, нехай прийде до нас а ми приймемо його якъ рідного брата. Оплата не велика — 35 центів мѣсячно, та за ті гроші дістанете, каждый, если захорете 5 долларѣвъ що тяжка заповоги і доктор. Брати Русини! не жалуйте тихъ пару центів на мѣсяцъ, бо якъ чоловікъ здоров і робить, то що значить для него тихъ пару центів? Тажъ не разъ багато піде на дурниці, а ніхто не може знати, що его чекає. Тожъ не кажіть, дорогі брата, „що маю часъ“ і не відкладайте се на пізнійше, а вступайте заразъ численно до Братства і „Союзу“. Вѣдѣности сила! Мітинги відбудувають ся кожного мѣсяця передъ першимъ в суботу, на Евеню А. під числомъ 46 в Гармоніи Гали, межі 3 а 4 улицями в Нью-Йорку.

О. Довганюк, предс.
Я. Корнаш, секр.
А. Шпримета, касієр.

Повѣдомляю

всѣхъ членѣвъ братаства св. Михайла Арх. відѣ. 80 Р. Н. Союзу, що річний мітингъ Братства відбуде ся в недѣлю, 17. юнія 1906. На тім мітингу буде ся складати справовданіє старого Ураду і вибирати новий Урядъ. Хто а членів не явить ся на мітингъ заплатитъ 1 доллара каря.

За урядъ Братства:
Василь Клованичъ, предс.
Мих. Криваничъ, секр.
Павелъ Красонікъ, касієр.

Повѣдомляю

всѣхъ Русинѣвъ замешкалахъ в Ботлер, Па, що для 3-го юнія 1906 р. відбуде ся в галі Івана Бунга, по церковнімъ богослуженю, великий парохіальний мітингъ, на котрімъ має ся обговорити справа розпочатої вже будови церкви в Ботлеръ, Па.

о. Василь С. Гривнякъ,
русский духовникъ.

Братство
св. Арх. Михайла, Р. Н. Союзу вѣдѣлѣ 105 в Wilmington, Del. буде принимати новихъ членѣвъ в Юнія и Юлію сего року безъ вступного. Мітинги відбудувають ся в галі на улиці 7-ій під числомъ 823. Слѣдуючі мітинги відбудуть ся нані дня 7-го Юнія и 5-го Юлія о 7 і пів год. веч. Просимо всѣхъ, що не належать до братства прийти на наші мітинги.

Максимъ Іконякъ, предс.
Мих. Вольний, секр.

Баль!

Перший Великий Баль устроєне комитетъ парохіальний в Нью-Арк, дня 9 Юнія 1906. Баль розвічне ся о 7 і пів вечером, в галі Івана Межа, 255 Court St. Дорогі Брати Русини, в Нью-арк і околиці! Сим запрашимо всѣхъ насъ якъ численнійше побути на той баль. Се в суботу випадає, а понеже на другій день недѣля, можемо відпочити довільно. Прибудьте Брати і Сестри а певно забавите ся до волі і не пожалуйте за тим, бо будуть ріжні деклямації, і засѣпываємъ собі на чужній народній пісні. Покажімъ Брати і Сестри що ми Русини і не встидаємъ ся своего.

Сподіємо ся, що не відмовите нашій провѣбі і численно прибудете зі всѣхъ сторін на баль.

Вступъ 25 центів. Буде грати найліпша музика. За добру забаву і за братерске привітання ручитъ комитетъ
Н. Кухта, предсід.
І. Кецо, секр. парох.

Оголошене.

Хто прийде до Wilmington, Del. а не знає де наші люди, нехай вступитъ до руского готелю Семана Федорита. 517 E. 4-th St. Wilmington, Del. 23-26

Де є?

Хто хоче шукати своихъ края довъ черезъ нашу газету, мусять заплатити 25 центовъ за кожде оголошене напередъ.

Текля Голембйовска пошукує свого мужа Івана Голембйовского, котрий передъ 5-ма роками був в Філадельфії вѣдѣтамъ десь виѣхав і не дає о собі жадної вѣсти.
Если би хто знав де Іван Голембйовский перебуває, або що з нимъ стало, ся вволить о тімъ повѣдомити „Banking House A. Chromowski & Co. 339 East 20 St. New York City. 21—23

Андрій Гомко а села Граб, повіт Жмійрод, в Галичині, най зголосятъ ся по депутизатъ переселений зъ краю на наші руки до „Banking House A. Chromowski and Co. 339 East 20 St. New York City. 21-23

Проекты.

Продовжене зб стор. 3-ої.

Союзъ поустановлявъ в кож-дімъ стейті одного або двохъ організаторів, котрі мали би їздити по всѣхъ плеїзахъ, де лише мешкають Русини і бувати в кождімъ рускѣмъ домі. Жалують ся зъ усіхъ сторін, що багато рускихъ дітей не є вписанихъ до Союзу, але не диво, бо якъ то буває: разъ є брацкій мітингъ, то нема дітей вдома, другимъ разомъ падає дощ, третімъ знова разомъ — самі родичі не були на мітингу і такъ сходить мѣсяць по мѣсяцеві. Отже такі організатори могли би записовати дітей і старшихъ, уважаючи при тім, розуміє ся, добре на те, яке їхъ здоровля, щоби не грабили в користь своєї кишені, хорихъ сухітників і г. п., але в користь організації.

Дальше, такі організатори повинні займатись і розпродажею рускихъ книжокъ, бо, здаєсь, що і се қонче потрібне і багато Русинівъ булибъ з того вдоволені. Бо знова, якъ то буває, одному не хоче ся писати по книжки, другий відкладає на пізнійше, третій не знає писати і такъ часъ сходить. Потреба такожъ надати такимъ організаторамъ право контролювати брацкі книги і щоби наглядали, щоби брацкі секретарі не писали по бучерскихъ книжкахъ, а на тихъ, на якихъ Г. Урядъ Союзу їмъ на се призначить. Треба знати, що багато брацкихъ секретарівъ не ро-

зуміє справи, не знають що вписувати і якъ, чимъ завдають великі клопоти головному секретарю. Оттакі організатори давали би поученія місцевимъ секретарамъ.
Вкінці такі організатори мали-бъ ще право колектовати на всѣ рускі цілі і т. п., щоби не налазила ріжна зволоч по рускихъ домахъ і не витуманювали від Русинівъ гроші на ріжні цілі противні Русинамъ. Отсе мої внесеня.

М. Т.

V.

Мт. Кармел, Па.

Якъ другі, так і я хочу від себе дещо сказати про IX. Головну Конвенцію Р. Н. Союзу, бо хочу, щоби Союзъ процвітавъ ще ліпше якъ дотепер, та щоби все люди про него добре говорили. Я вношу, щоби вкладка місячна до Союзу осталась така, яка є тепер, а коли би мали єї підвишпити, то нехай підвишпять і посмертне — на \$800. Такожъ право на посмертне мають дальше мати жєна по мужови а муж по жєні. А що теперішній Голов. Урядъ добре провадив нашъ Союзъ, то вношу, щоби Головна Конвенція лишила той самий Головний Урядъ на слѣдуючихъ два роки.

Член „Р. Н. Союзу“ І. Л.

VI.

3 Castle Shannon, Pa.

Я не думавъ сразу забирати голосъ в справі проєктівъ на IX. Голов. Конвенцію Р. Н. Союзу, але, якъ то кажуть — і лінивого якъ багатомъ потягне, то піде — тожъ хочу дещо до тихъ проєктівъ сказати. Саме перше що мене дивує, то проєктъ п. Пиртка, котрий видавъ такий чудернацкий проєктъ, якъ коли би хто хотівъ запрячи кота до волового ярма, — тай ще пару членівъ кивають головами, що то, мовлявъ — справедливо. Та я кажу, що та справедливістьъ то такъ якби та за-помога, яку були призначили разъ людямъ в Галичині та вѣйтъ казавъ, що ті господарі, котрі мають більше ґрунту, ті й більшу заповогу мають дістати. Отже такъ і в Союзі мало би теперъ виглядати, наколи би пп. делегати на Гол. Конвенції ухвалили надавати мужамъ по жєнахъ посмертне \$300 поза мужовихъ \$600. Але я не думаю, щоби пп. делегати то могли ухвалити, бо прецінь кожде братаство чи товариство є на тое за-ложено, щоби біднихъ спомогати і їмъ поратунокъ давати. А найбіднійші най-більше поратунку потре-буютъ і не треба мати за-висне серце, бо якъ неодноразъ бідакови помере жєна і вістане кошара дрібнихъ дітей, безъ матери, безъ всякого майне і ще якъ не є де пожити на похоронжєні, то що вінъ зробить якъ не дістане тихъ \$300. Хиба єму самому в ночи грішне тіло закопати, безъ християнсько-го похорону, на ганьбу та на встидъ людямъ? Руско-Народному Союзові! Я знаю, що самотнимъ тоє бай-дуже, бо кого не пече, той

ся не умикає. Самотному не помере жєна, нема втра-ти ні доходівъ, ні прохвѣдівъ, ні смутку, ні сиріт. Отже, ясно якъ на долоні, що не-треба змінити дотеперішної постанови, бо ту річъ їде про нещасливихъ. Ча то жо-нати, чи то самотні, то якъ его Богъ щастить, то вінъ не потребує зі Союзу помочи. Крімъ того самотного спо-тикає одно нещастє а жо-натого в двоє більше, бо і в пятеро більше видатку має. Подруге, чи то та-дуже самотнихъ в Союзі, котрі були би десятками роківъ самотними. Пару мѣ-сяцівъ, а вже рікъ, два най-більше якъ вступити до Со-юзу, та вже й просить се-кретара, щоби змінитъ гра-моту на посмертне за жєну. Ну, і чижъ ту така страхъ велика кривда самотнимъ, чи потреба для нихъ иншої міри. Та якъ би вигадали иншу міру, на яку чага-ють, то в той часъ може сьміло каждый сказати, що Союзъ не є поратункомъ для біднихъ, нещаснихъ, але биз-несовимъ товариствомъ, що хоче робити гешефтъ. А в такихъ разіхъ справді гривить Союзови небезпека, якъ не нині, то завтра. Не думай-те панове, що ви що за-скаєте для каси, бо ви ди-вите ся лише за грішми тай кажете усімъ жєнатамъ з Богомъ Парасю... Ну, з Бо-гомъ то з Богомъ — тай пі-дуть собі жєнати в Союзу.

Теперъ друге: вношу, аби Р. Н. Союзъ видававъ кален-дарі більшого змісту, щоби тамъ було щось більше по-читати і щоби кождий членъ Р. Н. Союзу мусівъ взяти такий календаръ і заплатити за него відповідну суму. Дуже добре було би, якъ би видавано й стінні календа-рі, якъ се згадувавъ п. Семе-нюкъ в 20 числі „Свободи“. Думаю такожъ, що кана-дійскі Русини такъ само мо-гли би бути членами Со-юзу.
Вкінці єсьмъ за тимъ, що-би „Свободу“ і друкарню „Свободи“ перенести до Питсбурга, де є далеко більше число Русинівъ якъ в Скрентоні. Тамъ можна би й більше передплатників за-искати для „Свободи“ і біль-ше замовлень могла би мати друкарня. Тое мавъ я ска-зати.

Здоровля всѣхъ Русинівъ.

А. Горошакъ,
член „Р. Н. Союзу“ від. 62.

Дописи.

З Летбридж, Алта.

Страйк не кінчить ся і не приходить до жадної полагоди. Обі сторони три-мають ся завзято при сво-імъ. Компанія не хоче при-стати на юнію ані підвиш-пати робітникамъ платню. Робітники постановили не йти хочби й цілий рікъ до роботи, поки не змусять компанію до полагоди.
Компанія спроваджує за-мість робітників скебів і полісменів, щоби боронили єї проперти. Страйкарі три-мають ся лагідно, не напа-дають на компанію платню. Полісмени не нападають на людей, якъ давнійше.

Йосифъ Бубнякъ.

Oleskiw, Man., Canada.

Наша коловія є дуже красні і фарми суть добрі. Минулого (1905) року ком панія побудувала ту коловію і сеї осени буде вже в руху. Того самого року побудували ми школу і від нового року маємо учителя. Церков є 3 — руска-баптиска, греко-католицка і незалежна-православна.

З почтою мали ми багато невидги, бо була далеко і за кожду марну річ треба було їти 7 миль до Ridgeville або Stuartburn. Но як прийшов учитель і взяв справу в свої руки то приїдав для нас почту і ми дали їй імя Олеськів, від чого і піде від тепер назва нашої коловії, а то на памятку нашого дорогого небіжчика Дра Олеськова за котрого проводом ми ту прийшли. Почтаром є Русин, Олекса Яремій. Незадовго буде ту стація желізнична і елевейтер.

К. Т.

Зь Ріо Кляро, Бразилія. Наше товариство „Руска Школа“ розвиваєсь досить добре; до тепер вписалося до 50 членів. Вписове оден мільрейсь, вкладка місячна триста рейсів. Товариство задумало ставити свій власний дом, на котрий вже члени складають свої жертви. Школа тепер містить ся в Громадському домі. До школи учачає до 50 дітей. Учителем єсть Івань Редька, такой коловіст. Тими днями був в Ріо Кляро амбасадор австрійський в Ріо Жанейро і жертвував на ціль школи 50 мільрейсів и секретарь куритибского консуляту також прислав на ціль школи 10 мільрейсів; купець польський в Ріо Кляро, Jan Zawadski дав 10 мільрейсів, другий купець Stanislaw Zawadski 10 мільрейсів, Григорій Кучинський 5 мільрейсів. За що имь сердечно дякуєм.

За Видль:

Анд. Литлованцев, заст. секр., Никита Булик, Касієв.

Многоязычники...

Припадково попала ся мені в руки пресбитеріанська газетка канадійська East and West, ч. 20-те з 19-го мая 1906. В тім числі п. R. Douglas Fraser описує свій interview з J. Obed-Smith-ом, commissioner ом імміграційним в Вінніпегу. Говорячи про імміграцію каже J. Obed-Smith, що через Вінніпег найбільше іммігрує Англіїців, а опісля по черзі йдуть Жиди, Galicians, Італіяни, Німці, Russians, Шведи, Фіни, Мадяри, Бельгійці, Austrians, Bukowinians, Французи, Японці, Poles, Данці, Норвежці, Сирійці і пр. Тому він потребує інтерпретерів і деякі з них володіють неімовірним числом мов. All right.

Приїжджаючи свого часу до Вінніпегу, дивувався я чому канадійський уряд держить в офісі імміграційнім таких нездарів, що ледви потраплять імя людське записати в кілька по

хібками а про правила писарські поняття не мають. Аж ось і бачу. Вони знають неімовірне число мов. Можуть говорити по галицьки, по руськи, по австрійськи, по буковинськи, по польськи тай ше може дещо знають. Се ж неопінені перли — поліглоты. Говорять навіть по австрійськи, галицьки і буковинськи! Таких багато в світі нема! Vivant хатрі малоруські поліглоты!

Мир. Стецишин.

Всячина.

ЯК ВИКРАДЕНО ВЯЗНІВ З ТЮРМИ.

Недавно наробило великого шуму, увільнено в варшавської в'язниці 14 російських революціонерів, яких певно чекала смерть, або муки каторги. Увільнено їх тим підступом, що їх приятелі підробили розказ перевезення їх до цитаделі та „перевозили“ так, що зовсім вивезли. Один з них так описує той ратунок:

„О плані нашого увільнення ми не були упереджені, але коли я вийшов на вівчане до канцелярії і побачив сидячого там офіцера жандармерії, що мав нас відібрати, зараз порозумів, що то буде. Я его пізнав відразу. Свою ролю грав знаменито. Сидів недбало, заложивши ногу на ногу, байдужний; бубнив пальцями по столі і стиха собі госвистував. Притім чудово виглядав зі своєю великою бородою і цвітром — справдішній офіцер жандармерії! А що за тон! Знаменито держали ся також поліціанти. Витягали ся перед начальством „руки по швам“, салютували без закиду; папіроси палили крадьком, ховаючи їх в рукав, як жовніри роблять звичайно, коли начальство недалеко. Вдавали ся в розговор з жандармами, нарікаючи на тяжку долю і прикру службу.

Коли врешті нас приведено і устало в ряд на коритари, видієм через отворені двері канцелярії, як „офіцер“ підписував завідателеви в'язниці квіт, що в'язнів відібрав. Перед тим іще, коли мене приведено до канцелярії, бачив я на столі той розказ приставлений нас до цитаделі, що привіз „офіцер“. Папір цей був світло підроблений. На урядовій бланкеті, писаний машиною, з печатками, підписами. Тоді ще блискавицею шибнуло мені по голові, як до лиха підробили підписи так подібно?! І тепер, коли глядієм на „офіцера“, що підписував поквітоване подивляєм его: як не задрожала ему рука, коли махнув пером якийсь закрут, що нібито мав означити підпис...

Вийшов на коритар, а кинувши побіжно оком на нас, кликнув:

— Вахмайстер!

— Слушаює ваше благородіє! — сказав витягнений „вахмайстер“ салютуючи.

— Спатрі, чотиби білі еті самі! (Гляди, щоби були ті самі).

— Так, точно ваше благородіє! Дуснем ся зі сьміху, коли старий, бородатий „вахмайстер“ із страшно маревою міною сьвіттив нам в лице ліктаркою і з очима ряс приглядав ся по черзі нашим фізіогноміям, як би їх очима хотів перевертати.

— Так точно, ваше благородіє, все еті самі! — зарепортував, салютуючи.

Виведено нас на подвір, де стояла приладжена каритка. „Вахмайстер“ всаджав нас по черзі до ньюї. „Офіцер“ байдужно приглядав ся тій роботі. Вкінці „вахмайстер“ звернувся до одного з поліцаїв і велів ему всісти до середини між нами:

— Спатрі, чотиби не розгаваривали! (не розмавляли).

„Поліцай“ всів між нами і відразу кождому з нас ухватив в руку — Бравнінг (найсильніший револьвер). „Поліцаїв“ було враз з „вахмайстром“ шістьох. „Вахмайстер“ і другий поліцаї сіли на козлі коло в'язника, двох всіло до каритки а двох з зад. „Офіцер“ всів до дорожки, а наша каритка рушила за браму.

Відіхнулисьмо! Скінчив ся диверсуючий перехід — булисьмо вратовані! Тепер вже не грозило нам нічо. А що доперва діяло ся нашим товаришам, що перебрані за поліцаїв, мусіли дві години грати комедію...

Зараз за брамою „вахмайстер“ велів візникови скрутити на ліво замість на право. Візник призначений сліпо виконувати розкази, бездушно скрутив на ліво, хоч дорога до цитаделі вела на право. Була вже третя по опівночі, коли виїхалисьмо з Павяка. По дорозі „вахмайстер“ нібито запримітив, що колесо поїсувало ся. Візник затримав коні і зіскочив, щоби поглянути, що стало ся. Зіскочило також двох поліцаїв, і скоро візник похилив ся до колеса, поліцаї нагло хопили его, вкинули до каритки і замкнули дверцята. Імилосьмо его, блиснули перед очі електричною лампою, показуючи ему Бравнінга. Вложено ему в уста клоче, руки звязано в зад, а тимчасем каритка гонила, що тільки коні могли вискочити.

По хвили ми почувли, що колеса стрягнуть в мягкій землі, гейби сьвіжо з'ораній і що віз що хвиля підсакає гейби по горбках. Ми всі вискочили. Булисьмо в якімсь городі між деревами і корчами. Блискавицею притулено до носа візникови хлороформ; уснув відразу, лишилисьмо его в каритці. Тимчасом „поліцаї“ поскидали з себе мундури, під котрими мали свої убрання.

Була четверта година, коли опускалисьмо город групами по трох. Кождий з екс-поліцаїв вів нас по двох. В коротці поспішний потяг вів нас з Варшави.

Се викрадене так заімпонувало чиновникам і офіце-

рам, що сам губернатор Скалон так виразив ся о ній: „Колибим знав провідника виправи, то відразу зробивбим его варшавським поліцаймейстром, а всіх его спільників комісарями поліцайних округів“.

БЕСІДА ОФІЦІРА НА РОБІТНИЦЬКИХ ЗБОРАХ.

Було се у Франції в Парижі. На збори зійшло ся більше як 1500 страйкуючих робітників нарадитись, що ділі діяти. Аж ось входить на сацию офіцер, убранний після військових приписів, зі паблею при боці — та просить о голос. Деякі з учасників не хотіли допустити його до слова, бо звичайно офіцери, жандарми та всякі поліціанти протавні робучому людови. Кто ж арештує, стріляє безборонних людей, як не вони? Офіцер не стратав відваги. Він промовив в сей спосіб: „Дивно вам, люди добрі, що забираю голос, але послушайте спокійно, чого я се роблю. Я бачу що по вашім боці правда і лиш ви за неї боретесь. Жиючи довгий час в моїм товаришами—офіцерами, я переконав ся, що в них нема ані крихітки серця, що вони на оден приказ з гори в силі потоптати найсвятіші чувства людий, вони в силі свого рідного батька та неньку застрілити!“ Хтось з учасників крикнув: „Та ви самі зробите так само, як прийдесть ся вам стати против нас“. На се відказав зворушений офіцер: „Ніколи, ніколи я не убив би своїх братів“. Знов хтось з робітників запитав: „А не боїтесь ви таке говорити перед нами, ви не лишень службу стратите але ще у в'язницю попадете ся“. На се офіцер: „Знаю що мене жде. Не бою ся арештованія ні в'язниці. Се що горю є правда, а за правду терпіти — не страшно“.

Одушевлені робітники вдячні були за його добрі слова, а оплескам не було кінця. Щоби таких більше!...

Потреба образків.

Просимо Русинів замешкалих в Сполучених Державах прислати нам образки руских:

- 1) домів,
- 2) бизнесів (сторів, готелів і т. ц.),
- 3) шкіл,
- 4) церков,
- 5) цвинтарів,
- 6) хорів,
- 7) банд,
- 8) братських походів,
- 9) весіль,
- 10) похоронів,
- 11) людий при роботі на копі, по майнах, брехах, фабриках, і в загаль на роботах, в яких роблять наші люди,
- 12) фермерських забудовань, знарядів, худоби, елевейтрів, млинів, словом всего, що ілюстровало би життя Русинів в Сполучених Державах.

Русинів замешкалих в Канаді, Бразилії і на Гавайських островах просимо прислати нам також фотографії представляючі повяште списані річи.

До кождого образка треба додати коротенький опис того, що представляє.

Писати треба лише на одній стороні паперу.

Прислані нам образки будемо друкувати в „Читальні“, календарі, а деякі і в „Свободі“, а коли збересь таких образків більша купа, буде можна надрукувати руско-американський альбум, се є книжку з образками з руско-американського життя.

Образки треба вислати на адресу:

Svoboda,
Box 353, Scranton, Pa.

ЖЕЛІЗНИЦЯ ЛОРЕЛ ЛАЙН

Трени відходять зі Скрентон в будні від 1-ої до 6-ої рано що година, і від 6 рано до 12 в ночи що 20 мінут. В Неділю відходять трен від 1-ої рано до 7 що година, в від 7 рано до 12-ої в ночи що 20 мінут. Від 3.20 до 6.40 допозудна трен ходять що 10 мінут. До Валесбері іде трен всего 41 мінут а експресний, що відходить зі Скрентон (прим Нейлс) о 6.36, 8.16 і 10.36 рано а 2.16, 4.36 допозудна іде лиш 33 мінута. Наші ваги йдуть до Нейлс Парку і Птерборг. Ми перевозимо також пакуваня.

B. F. WYLY, Jr. traffic manager

Scranton Pa.

— „СВОБОДА“ посилає грошді до всіх частей світа по тій самій ціні, що всякий чужий агент. Грошді доходять до краю за 12 днів. Чого хочитесь по чужих, коли сами можете вась так само обслужити. Адресуйте: SVOBODA, Box 353, Scranton, Pa.

ДОКТОР ВІД ЗУБІВ

говорить по руски, польски, німецки, англійски

DR. M. S. BRESCH - 14-209 Washington Ave., Scranton, Pa.

Съ 1 го января 1906 года въ г. Каменецъ-Подольскомъ выходит еже-дневная газета

„Подолія“

кромѣ дней послѣ воскресенія и праздниковъ. Цѣна газеты за годъ съ пересылкой и доставкой 12 руб.

Программа газеты:

1. Правительственныя распоряженія. Распоряженія Св. Синода. Распоряженія мѣстнаго Начальства.
2. Передовыя статьи по современнымъ вопросамъ.
3. Статьи, касающіяся наукъ (исторіи, археологіи, этнографіи, статистики и др.), образованія, искусствъ, сельскаго хозяйства, прикладныхъ знаній и др.
4. Общія внутреннія павѣстия.
5. Хроника мѣстной общественной и епархіальной жизни.
6. Иностранныя павѣстия.
7. Судебная хроника.
8. Телеграммы.
9. Корреспонденція изъ Подольской губерніи и др. мѣстностей.
10. Письма священниковъ и др. лицъ по разнымъ вопросамъ, входящимъ въ программу газеты.
11. Обзорніе повременной печати свѣтской и духовной.
12. Отзывы о выходящихъ книгахъ свѣтскихъ и духовныхъ (библіографія).
13. Разныя извѣстія (семь).
14. Отвѣты Редакціи (почтовый ящикъ).
15. Справочный отдѣлъ.
16. Объявленія.

Адресъ: 23 25

Городъ Каменецъ-Подольскъ, редакция газеты „ПОДОЛІЯ“.

Редакторъ С. Дрожевыи.

Даремні Фарми!

Хочеш довідатись про край де уряд дає новим поселенцям найгарнішу землю ювсім даром, про край де 100.000 Русинам тепер добре поводит ся.

Великий Канадійський Цівнічний Захід.

Сли так, то не запейдай післати малу суму, бо лиш \$1 як річну предплату на одинокую руску часопис в Канаді, чаєпис яка що тяжка переповнена фактами про поступ сего краю, особливо між Русинами там поселеними.

Руско-Англіійський і Англіійско-Русний Тлумач. Книжка, яку кождий Русин повинен мати. Вийт ся скоро по англійски. Написана і надрукована так, щоб заспокоїти жадали Русинів в Америці і Канаді. Много помічників і поучаючих відділів. Ціна \$1.50.

Канадійський Фармер

P. O. Box 82, Winnipeg, Can.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and to you need to read The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies. CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers, 56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Кождий Русинъ повиненъ мати

Исторію Руси

Кто пришло 1 дол. получитъ „Исторію Руси“ и Календарь.

Адреса: D. Saley

901 Stratford Ave., Bridgeport, Conn.

Годанка на ціле житє \$5 95

Правдивий 14 к. Золотом повненький а не пошолоучаний годинник стемляований в середині „14 к.“ гарантований на 20 літ. Виглядає як щиро золотий годинник але є сильнійший, гарно гравірований або простий а нісильнім Американським осередком, камінцями, волосом і білим емаліюванім циферблатом; можете его дістати в якій небудь величині: Руський номер 18 або 16 і жіночий, номер 6 або 0. Висилаєм експресом С. О. D. і пошалеємо его оладати перед заплачеєм. Сли переконаєсь ся, що се найліпший годинник за сі гроші, заплати агенту \$5.95 і кошти експресу. Гарний ланцюжок додаєм даром, а хто пришло вперед гроші, дістане гарне золоте перо або золотий ланцюжок і хрест даром і заощадити кошти експресу. Не бій ся: ми стоимо за се, що говоримо. Той сам годинник а осередком Elgin о \$2.00 більше. Пили виразно що хочеш.

CROWN JEWELRY CO. Dept. 1-6 63 E. Randolph St., Chicago, Ill.

Діамантовий

Електричний Хрест

званий також Хрестом Волта, винайдений кілька літ тому в Австрії.

Лічить Рузмант мукулів і ставів, Нервалью, Нервоніст, Ослаблене, Безсонніц, Гістерію, Параліж, Трясене, Аполексію, Падачку, Танець сьв. Віта, Буге Серця, Біль Голови і всі хороби нервової системи. Ділане сего Хреста слідуєже по кількох годинах, хоч часом треба ждати кілька днів.

Правильт нам долара

почтовим або експресовим моніорером, а вишлемо вам оден Електричний Діамантовий Хрест або листъ за 5 дол.

И. Бел, а Штутгард, Арк. пише: — Я мав болі роками і лікар ні патентовані ліки не помагали. Тепер я воясім здоров завдяки Електричному Хрестови.

Панове: Посилаєм Вам \$5.00 на 6 Діамантових Хрестів. Той що Ви післали, лічить наче чудом. — Сестри Бенедиктинки, 2821 Dauphin St. New Orleans, La.

Адрес:

Diamond Electric Cross Co. Dept. 60

306 Milwaukee Ave. Chicago, Ill.

Новый Заветъ

Господа Нашого Иисуса Христа въ языцѣ церковно-словенськомъ зъ переводомъ на языкъ народно-рускій зъ поясненіями; О. А. Бачиньского, за одобреніемъ и благословеніемъ Митрополита. Сторонъ 992.

Цѣна 4 долары.

Псалтырь

въ языцѣ церковно-словенськомъ зъ переводомъ на языкъ народно-рускій, зъ поясненіями; о. А. Бачиньского; за одобреніемъ Митрополита. Сторонъ 286.

Цѣна 1 дол.

Обѣ книжки разомъ 4.50 дол.

Замовленя вразъ зъ грѣшми посилати на адресу: SVOBODA, Box 353, Scranton, Pa.

Перший Польський і Русний

Банк в Блек Рак.

J 95

Посилка гроший до всіх частий сьвіта, скоро безпечно і по найнистій ціні.

Принимает гроші в депозити.

Шифкарти на всі лінії до краю і з краю.

F. S. Trudnowski,

952 Grand Str., Cor. Amherst Str., N. BUFFALO, NY.

RIDGE ROAD, WEST SENECA, N. Y.

**Перший
Рускій Народный
БАНКЪ**

—в—

Канцелярія
Адвокатско-
Нотаріальна

А. Хромовского
въ Нью Йорку.

Родимці!
Перечитайте уважно кожде слово, яке тутъ написано:

Гроші до Старого краю посилайте черезъ свой рускій Банкъ А. Хромовского, бо то найбезпечнѣйше, найтанише коштує а найкорше гроші будуть въ краю.

Шифкарты до краю и зъ краю купуйте въ своимъ рускомъ Банку А. Хромовского, понеже я Васъ не ошукаю, щиро Вами заопѣкую ся и переночую въ власной руской народной гостинниці, а водтакъ водведе ся Васъ на часъ и безпечно на корабель.

Канцелярія Адвокатско-Нотаріальна А. Хромовского, полагоджує вѣсѣ справи въ Старомъ краю и въ Америцѣ. Тожъ если потребуєте зробити контрактъ, повномочіє, вынаймати грунтъ або продати, водобрити довгъ або зъ кимъ процесовати ся прийдѣть або пишѣть до мене, Вашого щарого и совѣтного брата А. Хромовского.

Войсковыхъ повинностей не занедбуйте, брати, бо за тое въ краю теперь дуже строго карають. Отже, если приходятъ Вамъ вправы, контролю або асентерунокъ, пишѣть о порадѣ до мене а я сейчасъ полагоджу Вамъ все якъ найтанише, бо я щемъ головниі консе. для справъ войсковыхъ на цѣлу Америку.

Русины, учѣть ся и читайте, а вѣсѣ найновѣйшій и найкраснѣйшій книжки до моленя, до читаня и науки достанете все у мене въ Руской Народной Книгарни А. Хромовского въ Нью Йорку.

Тому зъ вѣсѣмъ и по все удавайтесь, о порадѣ питайтесь и пишѣть до Першого Руско-Народного Банку въ Америцѣ:

A. Chromowski & Co.
839 East 20th Street, New York, N. Y.

Л. Корибский
Канцелярія Адвокатска
33 Broadway, New York, N. Y.

Бюро Адвокатское провадить всякі справи судові, цивільні і карні. Вирабляє повновласті, завіщання, контракти купна і продажі, даровизни, скрипти довжні, цесі. Справи спадкові і подання гіпотечні, вирабляє позички гіпотечні і сплату довгів. Посередничить при продажі майна в краю.

Бюро Нотаріальне займає ся легалізацією всіхъ правнихъ документів.

Справи Війскові, якъ подане о увільнене від контролю і вправ, о асентерунокъ в Америцѣ залагоджує моя Канцелярія війскова.

**ОДИНОКИЙ РУССКИЙ ГОТЕЛЬ
Д ГОЛОДА**
38 Green str., JERSEY CITY, N. J.

Команди Русскихъ мачей яку потребує въ Нью Йорку, чи въ околици, повиненъ естущи до того готелю, бо тутъ достане вайадоровшій и найтанишій напѣтокъ всакого рода и порадѣ, де найлучше кути шифкарты.

**ГАВРИІЛЬ МАЛИНЯКЪ
WHOLESALE**
Cor. Franklin & Spruzhelm Sts. SHAMOKIN, PA.

Масъ завсѣгда на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочонкахъ въ наилучшихъ броварѣхъ, горѣлки и лікеры найбѣйшого гатунку.

Врати! замовляйте у свого!

**РЕСТАВРАЦІЯ И КАВАРНА
TROMETTER'S**
(Трометтеръ)
при Резиньскомъ дивѣ въ Shamokin, Pa.

Свѣдѣнія, Обѣды, Вечери

Въ кождомъ часѣ можна достати такъ горячій якъ и зимній перекусъ. Потрави прилагоджені на европейскій спосѣбъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремі комнаты для родины. Найлучшій вина, пива, лікеры, горѣлки и всѣ мачей чашетки. Пѣсня мада.

**ST. HERMAN'S
BENEVOLENT
SOCIETY**
ORGANIZED FEB. 1888
ROCHESTER, N.Y.

Вирѣшѣ брадъ иъ жакетъ, шапки, одѣяка, хуртаны, уніформы.

Пиньки и прѣбываєте въ даромъ.

Можете писати до насъ по руски, еко-вельно або польски.

В. Н. Морганъ, 43 N. Main Str. SHAMOKIN, PA.

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!

Загаломъ кождий питає: Що буде дальше? Чи піде робота? А може буде страйкъ? Ніхто не може на се певно відповісти. Чи знаєте де не потрібуєте боятися страйку? — На фармі. На фармі не маєте „боса“, ніхто вамъ не розкажує, ані з роботи Васъ не нажене.

Я вамъ поможу, стати независимимъ. Купите собі фарму. За моімъ посередництвомъ можете собі купити фарму в стейтахъ Вірджинія, Нортъ Каролайна і Алабама. Добра земля, воздухъ і вода. Родить ся пшениця, жито, овес, кукуруза, тютюн, виноград, бандурки і всяка зеленина.

А все можете добре продати і за готові гроші. — Пишіть на адресъ:

JOHN JELINEK,
116 PINE ALLEY, BRADDOCK, PA.

Напишіть десять прочитали се оголошене.

Купуйте Календаръ „Читальнѣ“
Коштує 25 центівъ.
Адресъ:
CZYTALNIA, Box 353, Scranton, Pa.

ЮРІЙ ХИЛЯКЪ,
Агентъ Р. Народного Дому въ Олифантъ, Па. и на околицияхъ.

Банковий Бизнесъ

Офисъ Адвокатскій

Банковий Бизнесъ.

Тутъ можете послати свои гроші безпечно а оплата дуже тана.

Также продаю шифкарты на вѣсѣ лінії за ту саму цѣну, що и головній компанія.

Хто хоче дати водложити гроші, чи лише на часъ або на процентъ, або въ старомъ краю въ Банку на процентъ, або хоче позичити грошей на добру заруку, най удасть ся до мене.

Офисъ Адвокатскій.

Хто бы хотѣвъ продати або купити собѣ фармы тутъ, або дѣмъ въ старомъ краю продати або купити грунтъ, удовѣнитися въ водъ контроль войскової, водъ експирки або асентерунку, най прийдѣ до мого офісу або менѣ напише.

Гроші посылайте на money order або Bank Draft на адресу:

ГЕО. ЧУЛАКЪ
BOX 368, OLYPHANT, PA.

Въ ГОТЕЛЮ ХИЛЯКА найдете всегда свѣже, зимне пиво, импортованій вина и цигара першої класы.

MORRIS FORST & CO.
COR. SECOND AVE. & SMITHFIELD ST., PITTSBURG, PA.

Насъ знають в цѣлій Америцѣ, що ми продаємъ ліпшу виску за ту саму цѣну якъ хтонебудь другий в Америцѣ.

Платимо експресъ від замовлень висше \$5.00 на вѣхид до Нью Йорку і на захид до Чикаго. На дальшій віддалені опускаємъ 10 прц. на оплату експресу або фрейту.

Враз з замовленемъ посилайте готівку в реджістрованімъ листѣ або почтовий переказъ до Morris Forst & Co., Cor. Second Ave. & Smithfield Str., Pittsburg, Pa.

Пишіть по приватній цінникъ. Вѣсѣ мови.

MORRIS FORST & CO.
Cor. Second Ave. & Smithfield Str., Pittsburg, Pa.

До Польскихъ Робітниківъ.

Сли хочешъ бути власнимъ паномъ, забезпечити собі і своїй родинѣ житє і удержати на старість і если хочешъ добре мати ся і бути удоволенимъ, а твої діти щобъ були здорові і щасливі, то покинь закуреній фабрики, зрадливій копальні і переповненій міста а посели ся в Польскій Кольоніі в околици Торі, Познанія і Люблина в середнімъ Вископсин, де мешкає тисячъ польскихъ фермерівъ що купили від насъ землю, доробили ся в мѣлкихъ лігахъ і днесъ є аможниі, щасливі і не думають звідтамъ уникати. якъ се мусять робити ті, що купили землю в Вашингтоні, Орегоні або на полудні притраженій тамъ фальшивими обіцянками і оголошеніями.

Кольонізаційна Комісія З. Н. П. лично оглянула наші кольоніі і землі а прийшовши до заключенія, що суть добрі і відповідні для Кольонізаціі, поручає їхъ всімъ країнамъ. Нема потреби захищувати наші землі, бо достаточнимъ доказомъ є те, що сотки польскихъ фермерівъ прийшли у насъ добробут і будучність і самі магутъ се посвідчити. Землі продаю на чекку сплату якої жадна пшца компанія не може дати. Спішіть ся в закупномъ ваки найліпшій землі не зістають розібрані. Пишіть по описи, мапи і інформаціі сейчасъ до властителя,

M. DURSKE & CO.
Dep. 11 285 Armitage Ave., cor. Robey Str., Chicago, Ill.

ЧИТАЙТЕ!

Хто пришле на „Свободу“ 2 долляры, той достане въ дарунку книжкохъ вартости 75 центівъ, якій собѣ самъ выбере.

Хто пришле на „Читальню“ 1.50 дол., той достане въ дарунку книжкохъ вартости 75 центівъ, якій собѣ самъ выбере.

Хто пришле намъ 2.50 дол., той буде доставати черезъ 12 мѣсяцѣвъ „Свободу“ або „Читальню“ а кромѣ того достане въ дарунку прегарну книжку „Житє Ісуса Христа“. Книжка ся має 300 сторінъ друку и 75 образковъ; оправлена въ сильне червоне полотно зъ золотыми вытисками. Коштує 1.50 дол.

Хто пришле намъ 3.50 дол., той буде доставати черезъ 12 мѣсяцѣвъ „Свободу“ або „Читальню“ а кромѣ того достане въ дарунку Библию Старого и Нового Завету, що має 1000 сторінъ и коштує 2 долляры.

Хто пришле намъ 4.50 дол., той буде доставати черезъ 12 мѣсяцѣвъ „Свободу“ або „Читальню“ а кромѣ того достане въ дарунку „Новый Заветъ“ въ церковной мовѣ зъ перекладомъ на нашу мову. Ся прегарна книжка має около 1000 сторінъ и коштує 4 дол.

Списъ книжкохъ, якій даємо въ дарунку:

* Америка.....15 ц.	* Наверный Грѣшникъ.....20 ц.
* Ангелъ та пустельникъ и т. п. 15 ц.	* Народный рухъ австро-угорскихъ Русинівъ.....15 ц.
* Библия Велика.....2 дол.	* Новый Заветъ.....1 дол.
* Борба класъ и чому робітники організують ся.....15 ц.	* Образки и загадки.....10 ц.
* Весела книжочка зъ образками.....30 ц.	* Оповідання.....15 ц.
* Грѣхи мільонерівъ и т. п. С. 7.....15 ц.	* Оповідання про задржихъ богівъ.....10 ц.
* Дещо зъ исторіи православной місії въ Америцѣ.....10 ц.	* Про водступниківъ водъ рос. православія.....10 ц.
* Дещо про звѣрята.....30 ц.	* Про нутро землі.....25 ц.
* Дѣв левады и т. п. С. 5.....15 ц.	* Подземный скарбы.....25 ц.
* Дорога любови, то Божя дорога С. 6.....15 ц.	* Покуса.....10 ц.
* Емігрант.....15 ц.	* Псалтырь.....10 ц.
* Живіть.....10 ц.	* Розмова Поляка, зъ Русиномъ.....10 ц.
* Журавль.....15 ц.	* Руско англійскій словарець.....30 ц.
* Житє Ісуса Христа.....1.50 дол.	* Релігійный звѣрванія старинныхъ народівъ.....30 ц.
* Житє, зарѣбки, організація и т. п. въ Спол. Державахъ.....15 ц.	* Смерть.....10 ц.
* Зубъ за зубъ.....10 ц.	* Стародавній казки та оповѣданя.....15 ц.
* Казки про Жидів.....15 ц.	* Степовой люде.....15 ц.
* Исторія Руси зъ образками.....10 ц.	* Стражъ.....30 ц.
* Капіталъ и праця.....15 ц.	* Тарасъ Шевченко.....15 ц.
* Книжка Рахункова.....50 ц.	* Тимко Гаврилюкъ.....15 ц.
* Календаръ.....25 ц.	* Унія въ Америцѣ.....30 ц.
* Марія.....10 ц.	* Хто зъ чого жиє.....15 ц.
* Многострадальный народъ, оглядъ исторіи украинского народа.....20 ц.	* Якъ то є люде на землі, зъ 20 образками.....50 ц.
	* Якъ мужикъ ходивъ до царя правды шукати.....15 ц.

Золоте перо Celtric 1.00 дол. Золоте перо Sanford 2.00 дол.

Атласъ цѣлого свѣта, англійскій, 105 мапъ, надъ 300 сторінъ, подає имена и люднѣсть 40.000 мѣстъ цѣлого свѣта 1 дол.

Мапа Сполученныхъ Державъ и цѣлого свѣта 4 стопы широка а 6 стѣпъ довга (иншій продають по 5 дол.) у насъ лишь 2 дол.

Адресъ треба всегда выписати англійскими буквами и то дуже выразно.

Зъ замовленіями спѣшѣть, бо такі дарунки не будемо довго давати.

Адресуйте:
Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

Чи чули Вы, що „Свобода“ посилає гроші до краю? до краю? до краю?

Чому жъ посилаєте все ще гроші черезъ чужихъ?

Хто пошле до краю черезъ „Свободу“ не менше 50 доллярівъ наразѣ, той достане въ дарунку гарный календаръ.

Адресъ:
SVOBODA, BOX 353, SCRANTON, PA.

Одень зъ найбільшихъ броварівъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштує сего пива, то иншого вже не хоче пити.

Голова водъ него нѣколи не болить, бо єсть здорове и поживне.

НИ ТРЕБА БГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4834.